

DÁTUM

I/108.

» S MOST A DOLOGRA «

ÁRA: 4,80 Ft

Nemzetünkért

(Az Amerikai Magyar Szövetség
nyilatkozata a 2. oldalon)Habsburg hercegnő
Szekszárdon — Európáért

Az évszázadok során negyedik ízben látogatott hivatalos minőségben Szekszárdra a történelmünkben oly jelentős Habsburg-ház tagja. Tolna megye székhelyének először adódott alkalmá üdvözölni a Páneurópai Ifjúsági Szervezetet, amely Waltburga von Habsburg hercegnő (Habsburg Ottó leánya) vezetésével érkezett ide. Hazánkban szeptember harmadikán kezdték meg körútjukat, amelynek célja, hogy kapcsolatot teremtsenek az itteni ifjúsággal.

A Münchenből érkezett 28 fős csoport először Győrbe, majd Pannonhalmára látogatott, a Balaton-felvidékkel ismerkedett. Ezután Pécssett vendégeskedtek, majd Mecsek-nádasdon tekintették meg a két nyelvű általános iskolát, valamint a falumúzeumot. Szekszárdra szerdán, a kora délutáni órákban érkeztek; itt Mayer Mihály segédpüspök fogadta a csoportot, s ekkor nyílt lapunknak is alkalmá arra, hogy Waltburga von Habsburg hercegnőt újjáról, életéről, céljairól faggassa.

— Hercegnő, a Dátum című szabadelvű napilap olvasói

és munkatársai nevében köszöntöm Önt. Isten hozta Szekszárdon!

— Köszönöm, mindig jól esik az üdvözlés — mosolyodik el Habsburg Ottó leánya.

— Megtudhatnám, hogy Ön, e történelmi név viselője, milyen érzésekkel lépte át határunkat?

— Családom történelmi múltja és jelene miatt sem jelentett határt Magyarországnak. Ugyanis ezt az országot én éppúgy szülőföldemnek tekintem, mint Ausztriát. Ezért is töreksem arra, hogy minél jobban megtanuljak magyarul, — érvel nevetve a 31 éves hercegnő.

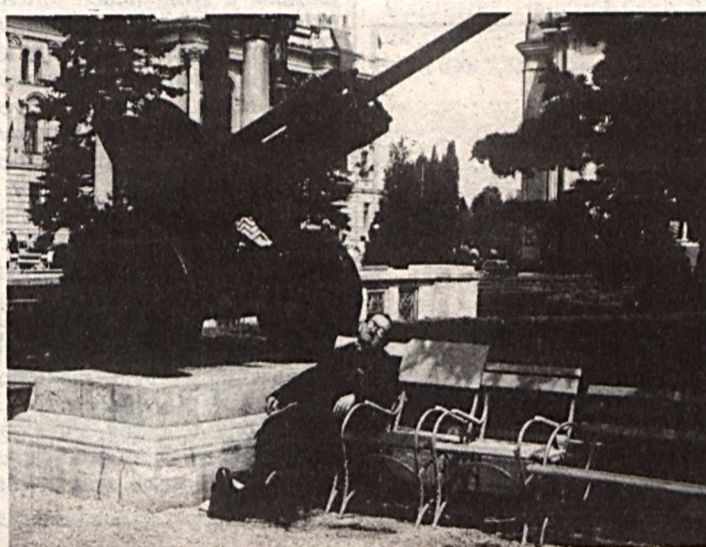
— Elmondaná, hogy a személyes kötődésen kívül miért látogatott hazánkba?

— A páneurópai fiatalokkal érkeztem. Ez a Páneurópai Unió Ifjúsági Szervezete. Lehetőséget keresünk magyar barátainkkal való kapcsolatteremtésre, hiszen mi vagyunk az egyedüli szervezet Európában, amely valóban határok nélkül működik. Valljuk, hogy Európa nagyobb, mint a közös gazdaság és kereskedelem, sőt,

folytatás a 8. oldalon

A hadügy vitatja az egészségügy álláspontját

HOGYAN LESZ ÖTBŐL HAT?

„Számos olyan szervezet, intézmény, amelyeknek nem kellene társadalombiztosítási juttatást adni a gyógyszerfelhasználáshoz, bizony támogatott gyógyszert vásárol. Ide tartozik a Magyar Néphadsereg is.” — CSEHÁK JUDIT
Évgyűrűk című tv-műsor, 1989. augusztus

„A Hadügyminisztérium és a belügyi tárca a kórházi vényeknek több mint 50 százalékat írják föl térítésmentesen.” — CSEHÁK JUDIT
Magyar Hírlap, 1989. augusztus 8.

„Van olyan honvédségi recept, melyre harminc doboz gyógyszert írtak föl térítésmentesen. Az ilyen elkövetőket a HM-en és a BM-en belül senki sem tudja azonosítani.” — MATEJKA ZSUZSA — miniszteri biztos
Magyar Nemzet, 1989. augusztus 26.

Ezekre a nyilatkozatokra reagál Hideg János orvos vezérőrnagy, a Magyar Néphadsereg egészségügyi szolgálatának vezetője.

— A térítésmentes vények kiadásának lehetőségét az egészségügyi miniszter mindig hatályos rendelete szabályozza. Jelen esetben az új társadalombiztosítási törvény, illetve a gyógyszer árrendezés kapcsán kiadott 1988. évi 21-es számú rendelet a mérvadó. Ebben a néphadsereg három helyen van érdekelve: — a fegyveres erők és testületek valamennyi tagját és testületet valamennyi tagját érintő sérülése, balesete, megbetegedése esetén; — a sorkatonai, tartalékos katonai szolgálatot vagy egyéb honvédelmi szolgálatot ellátó személyt illeti meg ingyenes recept. Ide sorolhatók a hetven éven fölül elállottak is.

— Ami az ötven százalékot illeti: a hadseregnek több mint ötszáz hivatásos és körülbelül

ugyanennyi tartalékos orvosa van. Ez a körülbelül ezer fő az, aki nap mint nap írja a recepteket. Ebből az ezer orvosból tizenöt szabálytalankodott. A szabálytalanság összértéke: 30464 forint, ezt észlelték szűrőpróbaszerűen. Mint kitűnik tehát: a tizennyolcmilliárdos pazarlásban a hadsereg nem vesz részt! — mondja a vezérőrnagy.

A hadsereg évi 4,6 milliárd társadalombiztosítást és 1,6 milliárd nyugdíjjáradékot fizet. Ebből körülbelül 40 millió áramlik vissza.

Az öt katonai kórházban évente 45 ezer beteget kezelünk. A rendelőintézetekben 550 ezer ember fordul elő. Ezek negyven százaléka civil. Az intézmények évi költségvetése 1,5 milliárd forint. 40—50 millió áramlik vissza, a többit a hadsereg saját zsebből fizeti.

A tizenöt szabálytalankodó közül csak kettő volt hivatásos. A többi orvos kezdő, éppen csak kikerült az egyetemről. Nálunk tanulják meg a receptírást.

A sorállomány részére központi keretből biztosítjuk a gyógyszereket. De azért, hogy ne pazaroljuk a gyorsan romló

gyógyszereket (például: antibiotikumok, fájdalomcsillapítók) az orvosaink írják föl térítésmentes vényre. De, hogy ne öt ember menjen ki külön-külön vényt beváltani, ezért egy embernek írunk föl öt doboz antibiotikumot, hatszor. Ez szigorúan tilos! Tiltjuk.

A miniszteri biztossal történt megállapodásunk értelmében föllálltunk egy nyugdíjas bizottságot, így ide fognak befutni a szabálytalan vények.

Újra szabályoztam a gyógyszerrendeletet, tehát aki szabálytalanul ír föl, az fizesse meg a kárt. Minden katonáorvos új pecsétet kapott, és a tartalékosoknál is jól nyomon követhető a kiadott pecséték útja. Így bármikor megtörténhet a felelősségre vonás — fejezte be mondandóját Hideg János orvos vezérőrnagy.

A hallottakhoz a következő megjegyzést kívánjuk tenni:

— A vezérőrnagy azt mondta, hogy a kórházak főnntartására 50 milliót kapnak vissza a kormánytól; a többit saját zsebből fizetik. Honnan? Saját zsebből? Ez kissé érthetetlen, hisz a saját zseb jelen esetben az adófizetők zsebében jelent. Azt sem értjük, hogy miért csak 50 milliót kapnak a kormánytól? Hiszen a másfél-milliárdot is az államtól kapják. Nem? Hiszen a hadsereg — tudtunkkal — még nem termelő üzem. Így az adófizetők pénzét az állam átveszi egyik zsebből a másikba, mikor visszajuttatja a hadseregnek. Miért nem lehet ezt az év eleji támogatásokkal együtt odaadni? Persze, akkor mit csinálna a nagy adminisztratív apparátus év közben? Minden hónapban visszaadnak egy kicsit, a néphadsereg által befizetett pénzből.

— A tizenöt szabálytalan-kodó orvost csak egy szűrőpróbaszerűen végrehajtott vizsgálat hozta a felszínre. Mi történne egy alapos revízió esetén? Ugye akkor már nem 30 ezer forint körül lenne a szabálytalanul fölirt vények értéke?

— Öt doboz antibiotikumot hatszor szigorúan tilos fölírni. Héttel lehet? Egy kicsit zavaros ez a magyarázkodás is.

Végül a legsúlyosabb félremagyarázás az, amikor azt mondja Hideg úr, hogy a gyorsan romló gyógyszereket nem tartják raktáron, illetve ezeket térítésmentesen írják föl a katonáknak az előbb említett aspektusból kifolyólag. Hideg úr e helyt az antibiotikumokat és a fájdalomcsillapítókat nevezte meg. Ezeket a gyógyszereket térítésmentesen adják azért, mert állítólag gyorsan romlanak. Nos azt hiszem, hogy Hideg úr nyugodtan visszamehetne az iskolapadba, és gyógyszerészetből vehetne néhány órát. Minden gyógyszerész, ideértve a tanulókat, segédeket is, tudja, hogy a gyógyszerek általában hosszú eltarthatósággal rendelkeznek. A legtovább pedig a fájdalomcsillapítók (pl.: Algopyrin, Quarelin, Kalmopyrin stb.) és az antibiotikumok tarthatók el (antibiotikum például: Tetran, Summetrolim).

Következésképpen levonható, hogy a hadügyi tárca magyarázkodása zavaros tényeket ferdít el. Hogyan hihetünk bármit el az ilyen okfejtések hallatán? Hogyan kíván a hadsereg a nemzetet lenni akkor, amikor a nemzet által fizetett adót pazarolja? A mi pénzünket? Gyors tisztázódásra, rendszerre van szükség. Nem lehet már ezt a nemzetet gyermeknek nézni!

Fejes Imre

Magyarország és az elnöki rendszer

Eleinte sokunknak nagyon tetszett az elnöki rendszer terve. Büszkén húztuk ki — és már-már Amerikának vagy Franciaországnak éreztük — magunkat, a nyugatias hangulatot árasztó intézménynek már a pusztá gondolatára is. Majd-hogynem tetszelegtünk várható új szerepünkben. Az áhított intézménytípus kétségtelenül ellenpontozta a szovjet gyámságú Európa-sáv jellegzetes, személytelenített és testületesített önállótlan államfő formulá-

ját. Már csak ezért is, a keleties intézményvilágból való „kimosakodást” ígérte a prezidenciális szisztéma. No, meg az erős köztársasági elnök jelszava önkéntelenül is kellő ellensúlyt sejtetett az akkor még fölöttébb erősnek mutatkozó és egységesebben diktatúrahívó, államfüggetlen párhatalommal szemben.

Valószínű azonban, hogy az illuzórikus, közös tetszelgés egyfajta — sokat szidalmazott, kellően azonban máig sem le-

küzdött — szemléleti hibából is származott. Nevezetesen a politikai intézmények absztrakt, ideálnorma vezényelte „megálmodhatóságának” voluntarista eszményéből. Ennek a ma olyannyira elterjedt balhiedelemnek torz látásmódjából is táplálkozott a túlhatalmú elnökkel vezérelt Magyarország ábrándja.

Az ilyen elvont modell-konstrukció megfeledezik ar-

folytatás a 4. oldalon

A II. világháború Tolna megyei halottaiért

Az alapítvány kuratóriumának felhívása

Magyar Néphadsereg
Tolna Megyei Hadkiegészítési
és Területvédelmi
Parancsnokság
7101 Szekszárd, Pf.: 98.
Telefonszám: 74/15-333

Magyar Hitel Bank Rt.
Pécsi Igazgatóság
Szekszárdi Kirendeltsége
Csekk számlaszám:
466-88884/466-50120-0013

ványhoz. Az Alapítvány célja: a II. világháború Tolna megyei halottai emlékének megőrzése, a Tolna megyei elesettek nevének felkutatása és a településeken található I. világháborús emlékműveken megőrkítése, szükség szerint új emléktáblák felállítása, fellelt gondozatlan sírok ápolása. A kuratórium feladatának megfelelően felkéri Önt, hogy az alapítványi cél megvalósulása érdekében nyújtson segítséget az elesettek nevének felkutatásához. Legyen ügyünk pártfogója, irányítsa hozzánk azokat a személyeket, akik információval, anyagi segítséggel hajlandók segíteni a közös munkánkat. Adja meg a kuratórium számára annak nevét, címét, telefonszámát, aki vállalja a közvetítést, szervezőmunkát a kuratórium és a helyi közösség között. Magánszemélyek adományait pénzesutalványon fizethetik be a Magyar Hitelbank Rt. Szekszárd 466-

8884/4650120 —0013 számú számlára. Kérjük a pénzesutalvány hátlapjára felírni az alábbi elnevezést:

„A II. világháború Tolna megyei halottaiért”.

A megye hősi halottainak és áldozatainak nevét emlékkönyvben is meg kívánjuk örökíteni. Ennek megvalósítása érdekében kérjük mindazokat, akik családtagjaik nevének kiemelésével egyetértenek, nyilatkozatukat az elhunyt adataival — a közölt kérdőív alapján — címünkre megküldeni szíveskedjenek. (A kérdőívet, kérjük, azok is töltsék ki, akiknek a kedves hozzátartozójuk a harcok alatt bombázásnak, aknának, vagy más erőszakos cselekménynek estek áldozatul.) Reméljük, felhívásunk arra készíti, hogy csatlakozzék alapítványunkhoz. Kívánunk Önnek sok munkasikert, magánéletében boldogságot.

AZ ALAPÍTVÁNY KURÁTORIUMA

Név:
Anyja neve:
szül. éve:..... szül. helye:
Lakhelye:
Polgári foglalkozása:
Katonai szakképzettsége:
(gyalogos, tüzér, utász stb.)
Katonai rendfokozata:
Halál oka: (harccselekményben, bombázásban,
kivégzés, felkoncolás stb.)
Halál helye: (hadifogság, internálás, ismeretlen
stb.)
Bejelentő neve, címe:

AZ AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG NYILATKOZATA

Az Amerikai Magyar Szövetség 82 éves működése alatt mindig egy célt látott maga előtt, a magyar nép megsegítését, akár a Kárpát-medencében, akár itthon. Kormányok váltották egymást Magyarországon az elmúlt negyven év alatt, Magyarország pedig egy idegen hatalom által ráerőszakolt rendszer alatt kényszerül élni. A Szövetség mindig levonta a konzekvenciákat, sohasem a rendszereket, hanem a magyar nép érdekeit védte. Ma Magyarországon hatalmas változások mennek végbe. Szinte hetenként indulnak meg új folyamatok, hogy ismét helyreállhassék a demokrácia, és hogy a magyar nép visszanyerje nemzeti öntudatát. Ezeket a folyamatokat és törekvéseket az Amerikai Magyar Szövetség, történjen ez akár az MDF, SZDSZ, FIDESZ, a párt reformkőre, vagy más politikai pártok részéről, mindig támogatta és támogatni fogja. A mi Magyarországot-eszményünk egy semleges, demokratikus Magyarország, amelynek népe és kormánya határozottan fel tud lépni a Kárpát-medencei magyar kisebbségek ügyében és hagyományt tisztelően viseltetik a magyar történelemmel szemben.

Mindannyian tudjuk, hogy a magyar reformtörekvések nem lehetnek sikeresek alapvető gazdasági reformok nélkül. Ezeknek csaknem az előfeltétele a nyugati tőke beáramlása és a nyugati management-módszerek elsajátítása a vállalatvezetők részéről, továbbá a magán-szektor lényeges kibővítése Magyarországon. Úgy hisszük, Bush elnök budapesti látogatása is ennek a megvalósulásnak a szellemében történt. Természetesen ebben a gazdasági folyamatban jelentős része kell hogy legyen az amerikai tőkének, az amerikai management-módszereknek is. Örömmel fogadjuk Mark Palmer nagykövetünk fáradozásait már több év óta, hogy a magyar fiatal vállalati vezetők részére egy Management Institute-t létesítsen és jelenthetjük, hogy az intézet már megkezdte működését. Előmozdítani kívánjuk az amerikai, és főleg az amerikai magyar tőke beáramlását Magyarországra, lehetőleg a magán-szektor nagyobb vállalkozásaiba. Úgy véljük, az amerikai tőke jelenléte nagyobb könyvezettség adna a magyar gazdasági élet vezetőinek, akikre eddig a szovjet, majd most a nyugatnémet befektetések súlya nehezedik.

Az egyik nehézség, ami az amerikai tőkebeáramlást illeti, az amerikai kisajátítási garancia hiánya. Ezt most kb. száz ország élvez, Magyar-

ország azonban nem. Kormányunk a negyvenes évek végén egy külön federális korporációt létesített Overseas Private Investment Corporation (OPIC) név alatt. Ez az állami biztosító szerv, a vállalatokat alacsony prémium ellenében teljes kárpótlásról biztosítja abban az esetben, ha az illető kormány a cégek tulajdonát elkobozná, vagy államosítaná. Ezt a garanciát kommunista kormány eddig még nem kapta. Idén az amerikai kormány megkérte a Kongresszust, szavazza meg a garancia megadását Lengyelország és Magyarország részére. Az amerikai lengyel társadalom egy emberként áll a lengyel OPIC megadása mellett minden politikai és személyi megosztottsága ellenére is. Az Amerikai Magyar Szövetség mind az 1988. szeptember 9-i akroni mind az 1989. április 3-i országos igazgatósági ülésén egyhangúlag elfogadott egy határozatot, amely szerint teljes mértékben támogatja a Magyarországnak adandó OPIC-garanciát. Indoklásunk nem a magyarországi helyzet kielégíthetősége volt, mi sem tartjuk a helyzetet megfelelőnek, de úgy látjuk, hogy a fejlődés jó irányba halad. Sokkal inkább látjuk ebben a magyar nép gazdasági érdekét, hiszen a reformok egyelőre ügyes élet-színvonal-csökkenést jelentenek, amíg egy új gazdasági struktúra képes lesz Magyarországot kiemelni negyven év béklyóiból. Aki az OPIC megadását támadja, az nem a jelenlegi magyar kormánytól, hanem a magyar néptől akarja elvenni a lehetőséget, hogy nagyobb arányú amerikai tőkebefektetés induljon meg Magyarországra irányában. Hiszen minden nagyobb amerikai cégnél a „check list”-en van, hogy van-e az érdeklődő országnak OPIC-garanciája, még akkor is, ha vállalat később nem is fizetné meg az OPIC-prémiumot. Az OPIC-garanciát az amerikai képviselőkhöz már megszavazta, és az ügy szeptember folyamán kerül szavazásra a Szenátusban. Az Amerikai Magyar Szövetség teljes mértékben támogatja a törvényjavaslatot.

Dömötör Tibor püspök
országos elnök
Nt. Dr. Haraszi Sándor
az igazgatóság elnöke
Beke Imre
az Intéző Bizottság elnöke
Micheller Anilla
alelnök, a gazdasági tanács elnöke
Dr. Szász Zoltán
külső ügyek titkár

2

D Á T U M

1989. szeptember 7.

Megfeszített nemzetek

Két rövidke hír jelent meg a napokban, mindössze két-három sornyi hírcske. Ugyan akadt-e magyar újságolvasó, aki felfigyelt rájuk? Pedig mindkettőben egy-egy nép tragédiája szólt meg, és mi, magyarok, szeretjük tragikus sorú népek tudni magunkat.

Egy amerikai bejelentés szerint szeptember 7-én tárgyalóasztalhoz ülnek az Eritreai Népi Felszabadítási Front képviselői és az etiópiai kormány megbízottai. Huszonnyolc éve tart közöttük a háború, mely talán most majd véget ér. Körülbelül ugyanennyi ideje küzd nagyobb nemzeti szabadságért, illetve független nemzeti államért a kurd nép, melynek vezetői most emigráns parlament létrehozatalában állapodtak meg.

Eritrea végtelenül szegény ország Kelet-Afrikában. A fasiszmus idején Olaszország gyarmata volt, Mussolini bukásával aztán a szomszédos Etiópiára bízta igazgatását az ENSZ. Etiópia akkor monarchia volt, és császára, aki egykor menekülni kényszerült az olasz hódítók elől, nem átalotta bekebelezni a gondjaira bízott területet. A császár idővel megbukott, helyébe Mengisztu ezredes katonai junta lépett, ám az sem adta vissza Eritrea szabadságát. A területen, ahol más etnikum él, mint Etiópiában, felszabadítási moz-

galmak támadtak, amelyek a marxizmus-leninizmus alapján idították meg a fegyveres harcot. Mengisztu rendszere is marxista-leninista, de eddig ez a legkevésbé sem zavarta Eritrea leigázásában, lakóinak éheztetésében.

A kurd nemzet 25 millió főt számlál, nem olyan kicsiny tehát, hazája mégsincs. A kurdok lakta területeken öt ország osztozik: Törökország, Irak, Irán, a Szovjetunió és Szíria. A törökök még önálló etnikumnak sem hajlandók elismerni a kurdokat, míg Irak és Irán ezt nem vitatja ugyan el, de az autonómiát megtagadja tőlük. A másik két országban a kurdok csekély számban élnek, küzdelmüket nemzeti jogaikért elsősorban a három nagy mohamedán országban folytatják. Ez a három igyekszik egymás ellen kijátszani a különböző kurd népcsoportokat, illetve politikai szervezeteket.

Nem is a galád bánásmód ad okot a csodálkozásra, amiben szomszédai és elnyomói részeseitük az eritreaiakat, illetve a kurdokat. A különös az, hogy Etiópiát mindeddig senki sem kárhoztatta a nemzetközi fórumokon ugyanazért, amiért Dél-Afrikát nem győzték elégszer elítélni Namíbia miatt. Pedig Namíbia épp úgy mandátumos területe volt Dél-Afrikának, ahogyan Eritrea Etiópiának. Nem kevésbé különös, hogy mindeddig nem akadt nemzet-

közi fórum, sem nagyhatalom, amely felkarolta volna a kurdok nemzeti követeléseit. Pedig ez a törökkel rokon mohamedán nemzet sokkal inkább és sokkal régebben birtokában van a nemzeti lét sajátosságainak, mint a palesztinok, akikről harminc éve még senki sem állította, hogy önálló nemzetet alkotnának.

Eritreát kicsinyse és félreeső földrajzi fekvése tette eddig érdektelenné a világpolitika számára, míg a kurdokat — épp ellenkezőleg — nagy lélekszámuk és az a tény tette kezelhetetlenné e szempontból, hogy egy rendkívül kényes régióban szóródtak szét: aki török elnyomóknak támad, az esetleg Iraknak, a másik elnyomónak használna, aki pedig Iraktól akar kicsikarni számukra engedményeket, az a kurdok iráni elnyomóinak hajítja a vizet a malmára.

Két kis nép, mely évtizedek óta őrölködik a nagyobb hatalmak érdekei között (vagy érdektelensége miatt). Sorsuk tragikumának egyik jellemzője, hogy mindkettő körében erős a marxista-leninista mozgalmak befolyása, és mindkettő szemben áll azzal a kis néppel, mely ellenségeik ellensége, amelynek — tőlük eltérőleg — sikerült kivívnia és megőriznie nemzeti függetlenségét: Izrael népével.

G. Gy.

Egymillió keleti menekült

Ebben az évben közel 1 millióan fognak emigrálni a Varsói Szerződés hét tagországából — erre számít az ENSZ menekültügyi főbiztosának hivatala. Ez a legnagyobb kivándorlási hullám Kelet-Európából a második világháború óta.

Az NSZK-ban azt várják, hogy összesen 90 ezer keletnémet érkezik hozzájuk legálisan vagy illegálisan az idén, szemben a tavalyi 39 ezerrel. A Szovjetunióból, Lengyelországból és Romániából körülbelül 300 ezer német áttelepülésére számít a nyugatnémet belügyminisztérium. A Szovjetunióból és Lengyelországból áttelepülő németekre könnyített bevándorlási előírások vonatkoznak, a romániai kivándorló németekért pedig az NSZK fizet Romániának.

Romániából 20 ezren (nem németek) menekültek eddig Magyarországra és Jugoszláviába.

A legnagyobb exodus Bulgáriában zajlik. Eddig több mint 310 ezer bulgáriai török menekült Törökországba az erőszakos kulturális asszimiláció elől.

A Szovjetunióból 50 ezer zsidó fog kivándorolni az idén. Összehasonlításképpen: az eddigi legnagyobb menekülési hullámokban, vagyis az 1956-os magyar felkelés leverése után 170 ezer magyar, az 1968-as prágai tavasz elfojtása után pedig csaknem 100 ezer csehszlovákiai menekült a Nyugatra — írja a Reuter brit hírügynökség.

Az egység (p)árt?

Hogy Honecker úr felépült, mi sem bizonyítja jobban, mint a Neues Deutschland hétfői számában megjelent írása, amely az NDK megalakulásának 40. évfordulójára készült. (Legalábbis feltételezhetjük, hacsak nem betegágyán írta ez ominózus írásművet!) A szocializmus kizárólagosságát éppúgy hirdeti, mint a keletnémetek egyszerű kezdeményezéseit és sikereit a megvalósítás terén.)

A menekültek helyzetéről, dacára a Kohl-féle kezdeményezésnek — nem találhatunk utalást sem az írásban, sem a lapban. Vagy tán nincsenek meg még a szeptember elejére ígért adatok? Esetleg az aug. 31-én bejelentett osztrák lépésről értesültek volna, mondván: most már minek? Netán Horn

Gyula nyugtathatta meg őket Berlinben tett villám látogatásával? Nos, lehet találgatni! A tény viszont az, hogy új-újabb csoportok indulnak Ausztrián át az NSZK-ba. Wolfgang Mischnick az FDP parlamentű csoportjának elnöke, nem az NSZK és Magyarország közötti vízumkényszer feloldásában látja a megoldást. Ezt a két német államnak „háztájon” kell megoldania! Meglehet — nem tudni, a Szocialista Egységpárt vezetője nem visszaeső-e — hogy a megoldás még tovább odázható! De, hogy csupán megszámlálható napokig, az nem kétséges. A lipcsei tüntetések beigazolnia látszanak a szeptemberre prognosztizált válságot. (Erről azonban az NDK sajtóban igencsak hallgatnak.)

-r -a

Kikészítik a készítőit?

Virágrakó robotok

Még jóformán magukhoz sem térhetek a japánok abból a sokból, amit a rizsgombóc-szítő robotok megjelenése okozott, és máris újabb eretnekséget követtek el a műszaki-tudományos haladás kéréseivel: híveit: piacra dobták az ikebanakészítő robotokat.

Pedig ha valami szent a távol-keleti szigetország népe előtt, akkor az éppen a virágrakó. Japánban ósidők óta sajátos jelentésük van a virágoknak, fáknak, cserjéknek. Egy-egy ikebanakészítő néhány szál virág egyetlen lehetséges helyét és szerepét keresi meg, olyan önálló világot teremti, amelynek kialakulása a

Magyarországon is jól ismert ikebanaművész, Ivaki Tosiko szerint az alkotó számára maga a csoda, az ember és a természet együttélésének a jelképe.

Lehet, hogy holnap már ez a tétel sem lesz igaz, éppúgy, mint az az évszázadokig vallott nézet, hogy a kézzel gyűrt rizsgombócoknak nincs párja. Már a gépcsinálta szusi legálább olyan izletes és formás, mint a tenyérformátza. A robot által rendezett ikebanál egyelőre senki sem akarja elfogadni. Kérdés azonban, hogy az alkotásnak vannak-e olyan tartományai, amelyeket az érző japán ember meg tud őrizni a teremtető japán embertől?

„Sehol-sehol egy gramm zsír”

Szülői beleegyezésért Romániában

„A magyarok közt is egyre több a besúgó”

Domonkos Ferenc — bonyhádi lakos — volt kiszagdapárti képviselő, az első szeptemberi hétvégen Romániában járt. Élményei, tapasztalatai még frissek. A látottakról, hallottakról kérdezem.

— A határon, a magyar szervek csak az útleveleinket bélyegezték le, egyéb vizsgálat nem volt. Átérve, már a románoknál, nagyon sok lengyel, cseh, keletnémet autót láthatunk, jól felpakolva. Magyar kocsit mindössze három volt. A román határőrök odajöttek külön, megkérdezték hova akarunk menni? Mondtuk rokonokhoz. Körülnéztek, de a kocsit nem vizsgálták meg.

— Elmondaná nekem, milyen útvonalon érkeztek a határig, és merre vezetett az útiük román területen?

— Szegedről Nagylakra mentünk, onnan Aradra, Aradról Radnán keresztül Dévára. Közben többször igazoltattak, de mindig továbbmehettünk. Megérkeztünk Dévára. Ott azt tanácsolták, ne álljunk meg a rokonok kapuja előtt, mert figyelnek az idegen rendszámú kocsira. Hát tovább is mentünk, a kocsit egy parasztdarabba állítottuk, csomagjainkkal gyalogosan mentünk a rokonokhoz. Másnapig náluk maradtunk. Ha az ember nem marad 24 órán túl egy helyen, nem kell bejelentkeznie. Más-

nap reggel végigjártuk a környéket, sörözőket, kávézókat.

— Milyen benyomásokat szerzett?

— Egy üzletbe betérve benzinjegyet akartam szerezni. Gondoltam, én tudok jól románul, így majd könnyebben megy. Semmi sem utalt arra, hogy figyeltek volna. Az igaz — mesélik —, hogy a legcsekélyebb szabálytalanságokért is nagyon verik a rendőrök az embert. Azt az embert is véresre verik, aki csak gyanússá válik előttük. Ezt az egész városban így beszélnek. Kíváncsiak voltunk további üzletekre is. Sehol-sehol egy gramm zsírt, húst, hentesárut ebben a 150 000 lélekszámú városban nem lehet kapni. Három deci zöld színű olajat adnak, ezt látam. Úgy mérik egy hordóból, mint azelőtt itthon a zsidó kereskedők a petróleumot mérték, ilyen kis mérítővel. Egy helyütt — egy nagyobb üzletben — románul ki volt írva, hogy csak személyi igazolvánnyal kapható kenyér. Kipróbáltam. Igaz, hogy románul kértem, de tőlem nem kérték az okmányaimat. A rokonomnak van három süldő malaca, nagyon szépek. Megkérdeztem, mivel eteti őket, mert takarmányt, egyéb etetivel nem láttam. Kiderült, hogy a gríz még szabadon kapható, hát avval, meg zölddel. Az erdő alján

lombbal fedett vermetek alakítanak ki, ott nevelik a malacokat, oda járnak ki biciklivel. Azt mondja, annyira megtanították lopni, hogy saját érdekében mindent elemel. Falun még nevelnek disznót, legeltetéssel. Akkor találkoztunk visszafelé egy lakodalmas menettel, zenekar kísérte őket. Felfigyeltem rá, hogy a férfiak Kossuthkalapban, árvalányhajúval, és ilyen zsinóros nadrágban voltak. Mi ez?

Azt mondják ezek megrögzött székelyek, egy nép a magyarságát akarta így virtuosan kimutatni. Így mentek le a templomba. Ott a nagybátyám háza, a templomtól három méter távolságig le van bontva, onnan épül egy nagy blokkház. Most parancs van arra — nem tudom, megmarad-e a templom? —, hogy teljesen lebontás. Még egy megfigyelést. Ezt a dózerolást, amit Magyaror-

szágon is ismerünk, mind 10—20 éves rabokkal csináltatják, azokkal, akiket ennyi időre ítélték el. Mind rabruhában dolgoznak fegyveres megfigyelés mellett. A bátyámnak a fia át-szökött Magyarországra, a fele házat elkobozták, oda idegentelepítettek, mondhatom a nyakukba. Nem tudják, hogy mi lesz. Ha lebontották — a lakónak is ki kell mennie —, akkor kapnak 70 000 lejt, és oda mehetnek, ahova akarnak. Ha nem tetszik a közös blokk. Ha akar a blokkházba menni, akkor kap lakást, egy vagy kétszobásat, ahol ezt Chrudinákék is mutatják a tv-ben —, a közös WC az alagsorban van. Úgy mint nálunk a garázsok vannak, úgy vannak építve.

— Feri bácsi, hetvenezer lejt milyen érték? Tud ezzel a kilakoltatott valamit kezdeni?

— 1,70 körül van a magyar pénzhez viszonyítva. Ebből az összegből nem tud építeni. De ők egy kis „kegyelmet” kaptak. Az őcsinél, a Domonkos Jóskánál volt egy mérnök, akivel megegyeztet, hogy addig nem engedik neki a dózert, amíg a tetőt, az épületfát és a cserepet ki nem mentik. Egy összeget fizet, és maga leszedi. Azután elszállíthatja. Namost a dévai vár háta megett mértek ki az erdőben telkeket. Oda építhetnek,

de csak típusházat. Szintest. Másikat nem. A hetvenezer lejt ott is csak édeskeveset tud csinálni. Én nagyon komolyan beszélgettem velük, mindenről érdeklődtem, hogy tudnak élni, minden, ha nincs élelem, hogyan, hogy ilyen szépen járnak? Úgy, hogy nincs olyan sok kövér ember mint nálunk. Csak a legminimálisabbat költik élelemre, illetve csak költenék, ha lenne élelem. A városban nagyon sok szegényt, rongyosat is lehet látni. Förtelmes mocskosak, rosszak és rozogák a buszok, primitív a közlekedés. Végig nagyon éberem figyeltem. A köznép között nem sok a különbözet, talán semmi. A magyarnak éppúgy nincs semmije — nagy átlagban — mint a románoknak. Ezek annyira el vannak keseredve, minden harmadik ember besúgó. Félnék. Mondják, hogy az utóbbi időben — s ezt nem merem másként mondani —, a magyarok között is egyre több a besúgó. Meséli a bátyám, hogy az egyik ember, Bogos Jani bácsi, suszter, kapott egy idezést, bevitték, jelentkezett a portán, egy főhadnagy azt mondta várjon, bevitték. — Hányszor hallgatta a Szabad Európa Rádiót? — volt az első kérdés. Na, most hallgassa — folytatta a tiszt —, miután nem kapott azonnali választ, és úgy megverte az öreget, véresre, hogy alig lézengett haza.

Azóta nemhogy a SZER-t, hanem egyáltalán rádiót sem mer hallgatni. Hát ilyen jelenségek vannak. Igaz, ez nálunk is előfordult akkoriban. Néztük este a televíziót, 7 órakor szabadott bekapcsolni. A 14. kongresszus, Ceausescu, a képet megmutatták vagy húszszor, éltették, verseket szaval-

tak dicséretére, utána volt egy kis népi játék Costancáról, aztán be is fejezték. Nyolc óra-
kor lezárták, 9 óra után se vil-
lant sem engedélyeznek, sem
a fürdést. Ekkor már nincs víz-
nyomás. Ott, abban a tömbben,
ahol mi voltunk, ez van.

— Tapasztaltak-e hasonlókat útközben? Kisebb helységeken, illetve falvakban?

— Sok helyütt megálltunk. Leültünk a népekkel és beszélgettünk. Útközben, szinte kilométerenként állítottak meg bennünket szegényebb emberek, és kéregettek. Leülnek az útpadrára és integetnek, hogy álljon meg az autós. Az útemen-
teken azontúl kecskéket őriztek, általában gyerekek. Egyéb rosszat nem tapasztaltunk. A hatóság minket nem bántott. Sem a magyarok, sem a románok nem szóltak bele a dolgunkba. Radna egy búcsújáró hely, oda is felmentünk. A románok nagyon vallásosak, úgyhogy százával láthatunk belőlük a templom körül. Többszörös körösvetéssel, ájtatossággal. Senki nekünk egy felet nem szólt. De az nagyon is érződik, hogy a román magasabbrendűnek tartja magát. Nemcsak a magyarnál, mindenkinél. Ezt még a rokonoknál is megfigyelhetjük, hogy elfogadják. Írónál, értelmiséginél nem jártunk, időnk sem futotta volna. Egy Erdélyből menekült lány érdekében jártunk el, aki most Szekszárdon él, a szülei beleegyezését hoztuk és a ruháit, amit akkor nem hozott magával. Csomagjainkat senki sem vizsgálta át. Hát ezek a legfrissebb tapasztalataim Romániának erről a vidékéről.

Bayer Béla

D Á T U M

3

1989. szeptember 7.

Magyarországon még mindig egypártrendszer van

Kéri László a legfontosabb feladatokról

Az itt következő interjúttal he-
tekkül elszórt készítettem Kéri
László politológussal, az
MSZMP tagjával. Kicsit a lus-
taság, de inkább a sok azonnali
feladat miatt késtem a feldol-
gozással. Mire nekiálltam vol-
na, visszatért Pozsgay Imre
nyári szabadságáról és az a ve-
szély fenyegetett, hogy az in-
terjú másnapra elavul. Az utol-
só MSZMP KB ülés úgy látszik
segíteni akart rajtam, a KB re-
akció — vagy ortodox, funda-
mentalista, szélsőbalos, stb. —
tagjai többségbe kerültek a re-
formerek ellenében, a változá-
sokat ismét leállították. Sajnos
emiatt az írás még mindig aktu-
ális.

— Ön a fiatal történészek
táborában tartott előadásban
négy fontos alapviszonyát ha-
tározta meg egy majdani rend-
szernek: a jogállamiságot, a
többpártrendszert, a hatalom-
megosztást és az önkormányza-
tokat. A négy jellemző közül
csak egyet emeljük most ki.
Mennyire lehet a mai Magyar-
országot többpártrendszernek
tekinteni?

— Elvileg mindenki elis-
meri a többpártrendszer létét,
de valójában ez annyira aszim-
metrikus módon jelenik meg,
hogy nem lehet annak tekinte-
ni. Az MSZMP túl sok pártnak,
mert olyan módon beleindázó-
dott a társadalom integrációs
viszonyaiba, hogy már akkor is
megjelenik, ha öt ember között
valamilyen kooperációs vi-
szony alakul ki. Ez így nem po-

litikai párt, hisz nem lehet meg-
különböztetni a társadalom in-
tézmenyrendszerétől. A párt-
nak az a lényege, hogy körül-
határolható a politikai tevé-
kenysége alapján. Ahhoz, hogy
az MSZMP párttá váljon, egy
jól végiggondolt, folyamatos
visszavonulási stratégiát kelle-
ne kialakítani önmaga és az or-
szág érdekében.

Ha az MSZMP-t túl soknak
tekintem, akkor az összes töb-
bit túl kevésnek. Az, hogy 4—
500 ember kikiáltja magát párt-
nak — és néhány ezret a jel-
szavaikkal mellé tudnak állítani
— politikai, szociológiai érte-
lemben nem tekinthető párt-
nak. Egy politikai pártnak meg-
van a más pártoktól különböző
ideológiája, a csak rá jellemző
programja, a jól elhatárolható
vezérkara, a körülhatárolható
tagsága, a szervezeti rendszere
— horizontális, vertikális ki-
épültsége —, a döntési struktú-
rája, a más csoportokhoz való
meghatározott viszonya — de
sorolhatnám tovább azokat az
elemi jellemzőket, amiknek ma
egy párt sem tesz eleget az újak
közül. Persze egy idő után ele-
get tehet. A politikai pártok
nem közfelkiáltással születnek,
ez egy borzasztóan bonyolult
társadalmi folyamat.

— Nálunk mégis úgy tűnik,
mintha a közfelkiáltás lenne a
pártalapítás egyetlen módsze-
re, ha nem is a Duna jegén,
mindenképpen Budapesten.

Van ennek valami speciális
oka?

— Hogy Pestről, fentről ki-
áltatnak ki a pártok, az érthető a
dolgok eddigi illegalitási logi-
káját figyelve. Egy kétmillió
városban jobban fel lehetett
szívódni az elmúlt években, vi-
déken ötven ember nem tudott
volna találkozni rendszeresen
egy magánlakásban anélkül,
hogy szemet szúrjon.

— Ezek szerint akár norma-
lisnak is tekinthetjük ezt az ál-
lapot?

— Az irrealitás akkor kez-
dődik, amikor néhányan elhi-
szik, hogy a körutakon belül ki-
talált ideológiákat, pártprogra-
mokat már csak le kell játszani,
meg kell valószínűsíteni vidéken
is. Ebből a szempontból talán
az MDF okosabb volt a többi-
eknél, már eleve vidéken star-
tot. A többiek negatívban leké-
pezik a fennálló rendszert.
Ugyanaz a gondolkodásmód,
ugyanaz a főntről lefelé való
építkezés jellemzi őket.

— Mit kell tenni, hogy egy
valódi többpártrendszer kiala-
kuljon?

— Az első fontos lépés a
munkahely és a pártok viszo-
nyának rendezése. Nem tartom
tartható álláspontnak néhány
MSZMP vezető azon nézetét,
hogy nyugodtan szerveződjek
a pártok a munkahelyeken.
Ha praktikusán végiggondol-
juk, rögtön rájövünk a gondolat
képtelenségére. Amíg csak né-
hány 10 ezer ember ügye, ad-
dig nincs nagyobb gond, de mi-

helyt ezt mindenki komolyan
veszi — főleg így választások
idején — eljuthatunk oda, hogy
egyszerűen leáll az elemi ter-
melés, leáll a hivatalokban az
ügyintézés, az iskolákban a ta-
nítás, mert szükségképpen az
emberek a munkahelyükre vi-
szik be a politikát.

— Jó, megszabadulunk né-
hány egyműszakos párttagtól,
néhányan munkát keresnek a fi-
zetésükért, nem zavarja a poli-
tizálás a termelést. De ez még
kevés a többpártrendszerhez.

— Igen, a következő lépés,
hogy a párt és az egész állami
szféra összegaalyodását szét
kell bontani. Egy dolog a köz-
hatalmi munka, másik a párt-
politika. A közhatalmat meg kell
hagyni a szakapparátusi racio-
nalitás szerepkörében, ebbe
nem szabad belekeverni a pár-
tokat.

Ki kellene léptetni a kor-
mánytagokat a KB-ből, és
ugyanazt kellene tenni a me-
gyei és a helyi szinteken is. Egy
tanácselnöknek legyen a ma-
gánügye, hogy tagja valame-
lyik pártnak a 4/2-es körzetben.

— Előadásában beszélt a
fegyveres erők „párttalansá-
ról”. Hozzátartozik ez is a leg-
fontosabb feladatokhoz?

A fegyveres erőket, testüle-
teket alkotmányos ellenőrzés
alá kell vonni, szaktevékeny-
ségként kell felfogni munkájuk-
at. Nálunk ez rendkívül fontos,
hisz rendszerünkben erő-
sen benne van a hajlam a fegy-
veres erők bevetésére, hogy

politikai kérdéseket megoldja-
nak. Elég talán figyelmezteté-
sül a pekingi eseményekre utal-
ni.

— Ön eléggé eltérően szö-
lt előadásában a mai magyar sajtó-
tóról. Miért alakult ki ez a véle-
ménye?

— A 3—4000 magyar újsá-
gíró most röpdős a boldog-
ságtól, hogy megszűnt a párt-
irányítás. Ez óriási előrelépés,
de nem jelenti azt, hogy az új-
ságírók döntő többsége felké-
szült a sajtószabadságra. Ez is
egy kaszt, amelyik ugyanúgy
beleolvadt a Kádár-korszakba,
mint minden más. Kár lenne
azt hinni, hogy most önálló, au-
tonóm, szuverén személyiség-
ként tudja írni a lapokat. Itt egy
félreértett piaci verseny folyik,
az olvasó kegyeiért való aláigé-
rés.

Ezt tartom igazán tragikus-
nak, ezt az elkacsásodást.
A sajtóban a szakmai tisztés-
ségnek kellene mérvadóvá vál-
ni, a nagyotmondás helyébe a
minőségnek kell előbb-utóbb
kerülni. Ehhez elsősorban a té-
vénél, rádiónál meg kellene ol-
dani, hogy ne egy személy irá-
nyítson. Helyette egy 7—8 fős
testület kellene, melynek tagjai
az egész ország előtt megfelelő
tekintéllyel rendelkeznek, akik
ki tudnák dolgozni, hogy mit
jelent a nemzeti televízió. Ők
nem szólhatnak bele az intéz-
mény működésébe, hanem egy
világos értékrendet szabnának
mindenki elé.

— Ha ki is alakul a valós
többpártrendszer, az emberek

nagy része akkor is pártton-
il-
letve többpártton-kívüli marad.
Hogyan lesz számukra demok-
rácia, hogyan szólhatnak bele
a nekik fontos dolgokba?

— Nagy tévedés a közéletet
csak a pártokhoz kötni. Negy-
ven évvel ezelőtt hétezer egye-
sületet szüntettek meg nálunk,
egy horizontálisan és vertikáli-
san fantasztikusan tagolt köz-
élet szervezést. A normális
társadalomban a szervezethez és a szervezethez köz-
között
még van 500 féle közvetítő, a
pártok mellett van egy kifejtett
egyesületi élet. Ezek ki tudják
hordani azokat a közéleti kere-
teket, ahol mindenki megtalálja
a maga helyét. Nem akar min-
denki országos dolgokkal fog-
lalkozni. Lehet, hogy csak
annyit akar, ne legyen a faluja
mellett egy bizonytalan sze-
metégető.

A politikai párt mindenbe
bele akar szólni, de az emberek
döntő többsége normális, nem
akar egyik nap nemzetközi
ügyekkel foglalkozni, másik
nap Gabcsikóvról nyilatkozni,
harmadikon a rakétechniká-
ról. Persze a politikai párt logi-
kájában ez benne van, állandó-
an szerepelni kell a verseny-
helyzet miatt. Persze néha ki-
csit komikus, ha egy
embercsoport mindenhez ért.

A pártton kívüli közéletese-
dés — adott esetben civilizáló-
dás — az európaizálódás szem-
pontjából sokkal fontosabb dol-
gok lesz, mint a megalakuló
pártok száma.

Györfly Árpád

**AZ ÖRDÖG
KÖLTÉSZETE**

móttó: Pokol talán nincs, de ördög bizonyosan van. A nyomdákban cserélgeti a betűket, csúri-csavarja a szavakat. Fáradhatatlan és buzgó: állandóan „alkot” a nyomda ördöge.

Kelet-európai elefántcsont

Kelet-Európában negyven éve hivatalosan szidják az elefántcsonttoronyokat és üldözik lakóit. Az ördögnek már régen el kellett volna vinnie ezeket a társadalomellenes — mert függetlenkedő, kivonuló, felül-emelkedő — elemeket.

Szóval, tele voltunk elefántcsonttoronnyal.

...S lám: most meg Amerikából észlelnék nálunk holmi elefántcsordákat. Egy washingtoni értekezleten mondta egy külügyminisztériumi tisztségviselő: „Magyarország közepes jövővel, fejlődő ország. 40 százalékos ipar, 30 százalékos mezőgazdaság, a többi szolgáltatásból származó jövedelem. A baj, hogy mindezt az állami irányítás és az általa eltartott, dotált 'Fehér Elefántok' szektora uralja, mintegy 80 százalékosan.” Továbbá: „A kormány költségvetési mérleghiányának fő oka az említett 'Fehér Elefántok' tevékenységének állandó pénzügyi támogatása.”

Az Elefántoknak ugyan négy lábuk van (hízlalóiknak csak kettő), mégsem tudnak ki-

lábálni a válságból. Amerikában úgy látják: „Az egyetlen út: a Fehér Elefántokat diétás kosztra kell fogni!”

Ej, nem érti Amerika a kelet-európai elefántnyersztöket... Nyilván, hogy diétára fogják az elefántokat — de nem azért, mert valakik ezt tanácsolják, hanem azért, mert nem lesz mit adni azoknak a fránya elefántoknak.

S ha beledöglenek a kényszerdiétába?

Akkor is tiszta nyereség az elefántcsont! Az elefántok régi hízlalói, mai diétázatói és holnap éhhalálra kárhoztatói felszaporítják az elefántcsont-kereskedőket — és (nem mellesleg): jutányos áron építenek maguknak elefántcsontpalotát, elefántcsonttornyot.

Ímé: az ördögi kör — oly költséges — dialektikája...

Ímé: Kelet-Európában így csöppennek az elefántcsonttoronyok üldözői — elefántcsonttoronyba. Kérdés, hogy a toronyban lesz-e harang; és ha lesz: kiért szól majd?

(i)

Manapság a többségnek nem könnyű az élete Magyarországon. Már az is kétségbeesítő például, amikor egy családfőnek a 6 000,— Ft-os fizetését kell beosztania egy hónapra és kiderül, hogy ez szinte lehetetlen. Ha csak az élelemre, és a lakásrezsire számolunk, akkor sem igen tart tovább a pénz a hónap közepéig. És akkor mit szóljon az a nyugdíjas, aki ennek csak a felét kapja? Ugyanakkor látja, hogy olyanok is hazaviszik a húsz-harmincezer forintot, akik szinte semmit sem csinálnak. Jobb esetben. Mert van aki ezért a pénzért kifejezetten kárt okoz. Morálisán, anyagilag, gazdaságilag.

Nem csoda, hogy egyre többen fordulnak az ital, a kábítószerek felé. Más kérdés, hogy ez nem old meg semmit. A beteget viszont gyógyítani kell. Annak az egészségügynek, amely maga is mütetre szorul. A Pécsi Honvéd Kórházban sem sokkal jobb a körülmények, mint máshol. Azért itt mindig történik valami új, valami érdekes. Egy orvosokból, pszichiáterekből álló csoport kísérletképpen zeneterápiával foglalkozik. Vezetőjük Sasvári Attila, a pécsi Zeneművészeti Főiskola igazgatója.

*

— Amikor először hallottam azt a kifejezést, hogy zeneterápia, arra gondoltam, hogy ez valami olyasmi, mint amikor az ember feldúlva, idegesen megy haza — mondjuk egy hétfői bevásárlás után — és nyugtatónak feltesz a lemezjátszóra egy finom, lágy zenét árasztó korongot.

Nem jár messze az igazságtól. Bizonyos értelemben ez is zeneterápia. Valójában azért többről van szó. Hogy a közérzetre általában jó hatással van a muzsika, ezt nagyon régóta

Zenével gyógyítani

Pia helyett zeneterápia

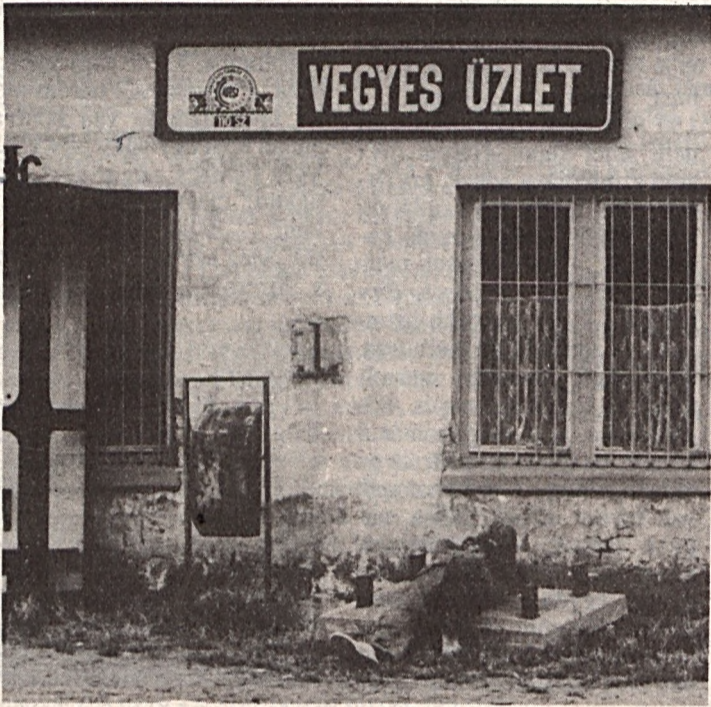
tudják. A görögök, a rómaiak és a föníciaiak is hittek ebben. Az utóbbi évtizedekben pedig tudománnyá vált a zeneterápia. Szerte a világon használják a muzsikát gyógyításra kórházakban, pszichiátriai klinikákon, idősek otthonaiban.

— Hogy került a gyógymód hazánkba, egészen pontosan Pécsre?

— Kevesen tudják, de a magyar pszichiátriai társaságnak zeneterápiás szekciója is van. Egyébként én a zenetanári diploma mellett a pszichológusit is megszereztem, kifejezetten azaz a céllal, hogy a zene és a pszichológia kapcsolatát vizsgáljam. Nagyon szerencsésen

adódott egy ismeretség is. Valamikor itt végzett Pécsen Buzássy Miklós, aki ma főiskolai tanár a hamburgi zeneakadémián. Ő zeneterapeuta, és tartott nálunk egy előadást a témáról. Meghívtuk a környék zeneiskolai tanárait, de pszichiátereket, pszichológusokat és egészségügyi dolgozókat is. Rendkívüli volt az érdeklődés, alig tudtuk leültetni őket a teremben. Ezután fogalmazódott meg a gondolat, hogy Pécs, az itteni főiskola lehetne a környék zeneterápiás központja.

— Mi történik egy ilyen kezelésen? Zenét hallgatnak, zenélnek, vagy mit csinálnak?

— Mindkettőt. Két fajtája van ugyanis a zeneterápiának. Az egyik, amikor a beteg maga is valamilyen hangszeren hoz létre hanghatást. Ez az aktív zeneterápia. A másik, a közismeretesebb az úgynevezett receptív, vagy passzív zeneterápia. Ezek többnyire csoportos foglalkozások. Meghatározott rendszerességgel, úgynevezett terápiás ülésnek tartunk. A betegek megismerkednek egy előre kiválasztott, jól hangzó zenével. Ezt követi egy 20—25 perces beszélgetés. Arra vagyunk kíváncsiak, hogy a muzsikának milyen volt a hatása, váltott-e ki érzelmeket a hallgatásban. Ebből azután különböző következtetéseket vonhatók le.

— Milyen betegségek gyógyításában segíthet a zene?

— Sikeresen alkalmazható érzelmi zavarokkal küszködő betegeknek. Feszültségekkel, meg nem oldott problémákkal vívódók is eredményesen gyógyíthatók. Neurotikusoknál, drog- és alkoholbetegeknek különbözően hatásos lehet ez a gyógymód.

— Milyen fajta muzsika alkalmas a gyógyításra?

— Ezt kategórikusan nem lehet meghatározni. A barokktól a romantikusokig az a modernnek nagyon sok zenét használunk. Mindig a beteg pillanatnyi lelkiállapotától, a betegség fajtájától függ, hogy milyen muzsika szól a foglalkozáson. Minden jó zene alkalmas zeneterápiás kezelésre.

— A jazz, a rock, a könnyűzene is?

— Igen. Semmiképpen sem mondanám, hogy csak klasszikus muzsikával lehet gyógyítani.

Szücs Imre
fotó: Kapfinger

D Á T U M

Magyarország és az elnöki rendszer

folytatás az 1. oldalról

ról, hogy minden, meggyökerezni is kívánó alkotmányozásnak először is figyelmesen tanulmányoznia kell az ország ténylegesen — sokszor rejtve működő — „politikumát”, a politikai tradíciókat, a felszíni és rejtett „szerkezeti elemeket”, a politikai folyamatok mikéntjét. Olyan politikai intézményeket kell kodifikálni, amelynek világhozatalával az adott társadalom az adott nemzet úgyszólván tudattalanul vajúdik. Az alkotmányozó politikai tevékenység nem teremthet „demurgoszok” formákat a nemzet politikai élete számára, hanem csak világra segítheti — bábaként — a közönség méhében kifordított és már életképes politikai alakzatokat. (Díjazott szomszédországbeli költők verseiből egyébként is tudjuk, hogy korunkban, a terméketlen Európa-nővény mindössze egyetlen demurgoszt virágozott, az is a bukaresti elnöki palotában pompázik, igaz, páros hajtásként.)

Nem valamiféle hamis omnipotens, teremtő szerepkörben alakoskodó, hanem a történelem, a közösség teremtő erejét segítő — még egyszer így fogalmazzuk — bábáskodó alkotmányozásra van tehát szükség.

Kierleletlen, diffúz és amorf politikai viszonyok között illúzió, vagy éppen reakciós elképzelés egy erős, egyszemélyes központi hatalom óhaja. Reakció, elfojtó, tekintélyelvű, lényegében elnyomóelemek nélkül egy ilyen központosított

hatalom nem működhet a vázolt, éretlenek nevezhető helyzetben, hiszen pontosan az a sokféle „kaotikus” tagoltság, amely az erős központ iránti vágyat kitermelte. Pont ez a sokféleség akadályozza meg annak többé-kevésbé demokratikus, konszenzuson alapuló kialakítását. Ha mégis — antidemokratikus jelleggel — létrejön egy erős központi hatalom, az amorf helyzetet még mindig akadályozza az ország politikai struktúrájának érlelődését, a politikai erők szükséges és tisztázó játékterének kialakulását, a politikai folyamatok kellő végiggördülését.

A magával a létevel helyzetstabilizáló államfői hatalom olyan politikai viszonyok között alakulhat ki és működhet optimálisan, amelyekben a lehetséges alternatívák „objektív és szubjektív” eléggé korlátozottan térnek csak el egymástól. Ezek az alternatívák ugyanakkor a konszenzusos államfői hatalom alatt szabadon maradó játéktérben is kellően kibontakozhatnak és egymással megmérkőzhetnek.

Ha mintaként tekintünk a nyugat-európai politikai modellek különböző formáira, akkor mind a hatalomcentralizáló szisztémákra, mind a más módon kiegyensúlyozott hatalmi rendszerekre láthatunk példát. A társadalom objektív politikológiai struktúráján kívül a szubjektív sajátosságokra, a politikai helyzet személyi kínálataira is figyelemmel kell lenni az elnöki jogkörök hosszú távon is konszenzusképes körvonalazása során. Az elnöki rendszer

ugyanis erőteljesen személyiségorientált rendszer. Ha — talán? — megfelelő alkotmányos biztosítékokkal ki is küszöbölhető — vagy megfelelően mérésélkelhető — a személyiségorientált intézményesülés kultikus torzulásának veszélye, egy másik megfontolandó szempont politikai személyiségek „kínálattól” való függése mégis nyilvánvaló.

Nem újdonság ma már, hogy a közvélemény és vélhetően a választópolgárok összessége más politikai pártállások törvényhozási többségét áhítja, mint amilyen pártállás-típusok felsejlenek a személyiséget választó voksolások várható győztese(i) mögött. Az Országgyűlésben — a legújabb közvéleménykutatás szerint — bő egyötödni MSZMP mandátum várható, míg az elnökválasztás hivatalos MSZMP-jelöltje, Pozsgay Imre ennél jelentősen magasabb arányú szavazatra számíthat. A személye iránt megnyilvánuló sajátos bizalom ugyanakkor közvetlen politikai múltjának, mondhatnánk, hogy politikai tegnapijának szól, ezen belül is az MSZMP botor, hivatalos vonalvezetése elleni sikeres küzdelemből született. E hitelesség hivatalos, állampárti keretből magasán kiemelkedő és a nemzeti konszenzus felé szét-szágúz államférfiúi alkatából származik. Közvetítő, egyszemélyes pártérdekeknek el nem kötelezett szerepkör felé látszott vinni Pozsgayt a történelmi időkkel összefonódó politikusi

sorsa, s mintha ez a felül-emelkedésre képes, igazi hivatást kínáló lendület tört volna meg akkor, amikor elfogadta (és a képemen önfeledt örömmel hírelte) egy, a nemzeti közakarat mérlegelő serpenyőjén kisebbséginek tűnő párt pártjelöltjének szerepét. Egy, a politikai karrieret témakörére specializálódott elemző talán azt is mondhatná, hogy hibát követett el a pártelnökségi négyesfogatba belépett államminiszter ezzel az elfogadó lépéssel, de legalábbis sajátos, hazárdírozó kockázatot vállalt. Az államelnök óhajtott pártokfelettsége ugyanis nem azzal a formális gesztussal kezdődik, hogy megválasztása után egy látványos lépéssel kívül kerül egy párt szervezeti keretein, hanem valamilyen — a taktikánál sokkal mélyebben húzódo — összekapcsolódáson alapul, nevezetesen olyan összekapcsolódáson, amelynek tartalma a nemzet politikai erői mélyrétegeiben meghúzódó konszenzusképesség, és az azt felszínre hozni képes politikus(ok), államférfi(ak) egymásra találása.

Ha egy politikus tevékenységének, működésének egymásra épülő lépései ennek az egyetértésnek a felszínre hozását, a politikusi erre való képességét sejtetik, és e „sejtelém” nyomán az illető államférfi megszerzi a polgárok jelentős részének bizalmát. Am hirtelen lépésváltásának váratlan gesztusai felkeltik a választókat arra vonatkozó gyanúját, hogy egy tegnapi magatartás okán kinyilvánított bizalmuk, holnap egy uralomra nem kívánt párt érde-

keit szolgálhatja, s akkor a bizalmatlanság olyan homokszeme kerülhet a politikai hitelesség gépezetébe, amely onnan talán többé el sem lesz távolítható.

Már pedig, úgy tűnhet, hogy Pozsgay Imre elkövette ezt a politikai hibát. Meglehet, hogy egy érlelődő — ugyan nem intézményesedő, de spontán — népi jelöltség esélyeit szalasztotta el egy pártjelöltséggért. E váltás másik oldalára azonban már több árnál is vetülhet, hiszen az a népi politizálásban szerzett bizalomtörékének a pátrésztvényekbe helyezését — mint kissé különös kártyaforgatás lehetőségét — juttathatja sokak eszébe. Ezeket túlmenően annak a lehetőségét is, hogy egy politikusi az olyan alkatú férfiak közül való, akik az elszigeteltség, a szorongatás, a majd nem magányosan vívott harc közegében hitelesebbek, mint a számukra talán emberpróbálóbb sikerek, sikerlehetőségek, mosolygós könnyedségű tévészereplések időszakában.

Pártatlan, pártok fölött álló államfő a mai Magyarországon — alighanem illúzióknak bizonyult, kérészetűlű idea volt, s meglehet, hogy ez a hiedelem úgy ellilán, hogy jó darabig vissza sem tér. Jelentheti ennek az illúzióvesztésnek a ténye persze azt, hogy vitáink alatt nincs olyan konszenzusréteg, amelyből az erős államfő intézménye kisarjadhathatna. Jelenti persze mindez azt is, hogy egy tisztességes és működőképes államfői intézmény terve, íté most, nem kergetheti a — csak a miénkénél erőteljesebb konszenzus esetén elképzelhető — erős személyi túlhatalmat jelentő elnöki rendszer déli-bábját.

Persze forgandó — ma különösen forgandó — a politika. Meglehet, hogy az MSZMP — különösen, ha utódszervezet(ek) puhítja(ják) fel jogfolytonosságát — holnapra elejti Pozsgaynak tett jelölő ígéretét (vagy Pozsgay imázsába való kapaszkodását), s akár a politikai „imidsz-mékerek”, politikai jelmeztervezők, akár a személyes alkat, akár egyes nagy választói tömbök divatlapformálta preferenciái ténykedésének, illetőleg jelentőségének okán majd mást jelöl. Ha ma kellene jóslni, úgy bizonyára akadnának jóskok, akik talán Németh Miklóst vagy Szűcs Máttyást vélnék alternatív, MSZMP elnökjelöltségre befutónak.

Sajátosan alakul az elnöki posztra voksokat vonzó személyiségek elhelyezkedése a magyar politikai palettán. Lehet, hogy ebben a meglehetősen egyszemélyes elhelyezkedésben mégis az állampárt nyilvánosság-privilegiuma a ludas? Így van, vagy nincs így, de kétségtelen, hogy a „túlparton”, a mai ellenzék fertályain nem látható olyan politikus, államférfi polgártársunk, aki nemzetközi ismertséggel, súllyal és bizonyos mértékű hazai választói szimpátiával egyaránt rendelkezne. Lehetőség, hogy az előbbi, két kritériumnak megfelelő — igaz, polgártársunknak nem mondható — személyiséget az ellenzék környékén láthatunk, az talán egyetlen személy, s nem más, mint dr. Habsburg Ottó volt?

Lesz-e valós politikai életünk megfelelő, ránk szabott, tisztességes és holnaputánra is érvényes, alkotmányos intézményrendszerünk?

Kolozsi Béla

Regionális centrumok kellenek!

A női kosarasaink EB-kudarca után a szakma és a sportközvélemény is „visszasírja azokat az idöket, amikor hosszú éveken át Killik László irányította a magyar női válogatotat. De az exkapitány nyugdíjasként már aligha térhet vissza, tapasztalatait, hozzáértését legfeljebb indirekt módon adhatja át. Például a szövetség edzőbizottságának vezetőjeként. De ehhez egy olyan szövetség is kell, amelyikben a sportszakmai szempontok jobban érvényesülnek, így az edzőbizottságnak is nagyobb lesz a súlya.

— Kétségtelen a sportág mai válságos helyzetében egy szakmaibb szempontú szövetség megoldásában önmagában nem elégséges, mert a kosárlabdát a klubokban, lent a műhelyekben csinálják — jegyezte meg Killik László.

— De a tespedtségből valóaknak mégiscsak fel kellene ráznia a klubokat. Mert lent — a csúfos kudarcok ellenére — különösen férfi vonalon — mindenki meg van győződve, hogy mindent jól csinál.

— Igen, mert az értékmérő nem a nemzetközi színvonal, hanem a hazai eredményesség, így sokan ki tudnak mutatni — önmagukhoz viszonyított — előrelépést. A férfiaknál ez is elégséges, hisz azt a bizonyos eredményt idehaza közepes képességű külföldiekkel érik el.

— Az idő túlhaladta az edzők többségét, tudásukat meg kellene újítani. Itt látom egy nem formálisan működő — mert valljuk be ezredig nem

sok vizet zavart — edzőbizottság szerepét.

— Elfogadom a kritikát. Testületünknek is változnia kell. Ebben a legelső fontos kritérium, hogy a jövőben olyan aktív és csapatnál már nem dolgozó szakemberekből álljon a testület, amely jóval kevesebbet ülészik, de annál több nyomon követhető, kézzel

fogható munkát végez. Például az edzőképzés —, továbbképzés megvalósításában, a mai korszerű kosárlabdázás elsajátításához szükséges tartalmi és metodikai eljárások elterjesztésében. Itt kell tennünk nagyon sürgősen valamit, mert sok helyütt, amit csinálnak, az már idejétmúlt, ósdi. S ha a szakosztály elsőszámú edzője esze-

Nagyfiúk, kis edzők

fotó: K. A.

rint oktat, akkor ezt veszi át a fiatal edzői garnitúra, itt közbe kell lépni.

— Annál is inkább, mert az utánpótlásnevelés színvonaláért már ugyanúgy hátrányba vagyunk a nemzetközi élvonalal szemben, mint a fociban. A vezető edzők érdemben — tisztelt a kivételnek — kevésbé figyelnek oda, hogy mi történik az úttörőknél, vagy a miniknél. A szakosztályvezetés is eleve ügy szerződött az edzőt, hogy az ő dolga az első csapat, vagyis csak formálisan vezető edző.

— Ez egy létező, komoly szemléletbeli probléma. Nekünk ugyanis meggyőződésünk, hogy egy-egy edző sok időt fecsére el az első csapatra. Mindenhol van napi két edzés, aminek hatékonysága megkérdőjelezhető. Kisebb időtartamú, de jóval hatékonyabb edzésre van szükség. Napi egy, nagy intenzitású gyakorlás többet ér, mint kétféle életszerűtlenül, mérkőzészerűtlenül átlótygított kétféle. És ebben az esetben máris maradna ideje a szakembernek, hogy felügyelője az egész szakosztály, véleményezzen, utasítson, tanácsokat adjon. Mert itt nem arról van szó, hogy a tréner lósson-fusson utánpótlás ügyben, edzést vezessen, ott legyen mindig a meccsekben, ezt időben tényleg nem lehetne bírni.

— Továbbá gondot jelent, hogy eltűntek a vidéki kosárlabda bázisok.

— Ezeknek a szerepét — szerintem — át kellene hogy vegyék a kialakítandó regionális központok. Hogy konkrétan mire gondolok? Például itt Dél-Dunántúlon a két vezető női klub, a PVSK és a Szekszárd átfogja a környéket és innét próbál meríteni. Azt hiszem,

Szabó Ödön és Varga Ferenc irányításával kialakulhatna egy-egy ilyen team-munka. S az ország más részén is valami hasonlóra, az erő koncentráására kell törekedni.

— Gondolom, mint exkapitány aggódik azért, hogy a női vonal is — a nemzetközi eredményesség szempontjából — hozzájáruljon a férfihoz.

— Valóban. Az ugyanis számomra nem kétséges, hogy a Várnában leszerelt csapat jóval többre képes, mint ahogy

képes volt lépést tartani az európai élvonalal az irányításommal. A különböző hibák vezettek a kudarchoz. De az már elszomorít, hogy a fedett EB-n megint csak a 11. helyre voltunk képesek. Felvetődik a kérdés: kik jönnek a majak után? Nem csak a Németh Ági formátumú ászok, hanem a nemzetközi szinten alig hadrafogható tucat játékosok is. Ez a nagyobb baj!

— Bálint Gy.

Doppingszámítan

Kovács Attila

világbajnoki aranyérmes lesz?

Carl Lewis először lehet egyéni világcúcstartó.

No, a hatszoros olimpiai és ötszörös világbajnok amerikai atléta sztár jelenleg nincs olyan formában, hogy akár a távolugrásban érvényben lévő 8.90 m-es rekordot, akár a 9.83 mp-es 100 m-es vagy a 19.72 mp-es 200 m-es csúcst megdönthetné, mégis egyre jobb esélye van arra, hogy végre világrekorder legyen. És mindezt egy adminisztratív döntésnek köszönhetné!

A barcelonai IAAF Tanácsülésen ugyanis elfogadták azt a tervezetet, amely így fogalmaz: „Azok a világ-, kontinentális és országos csúcok és címek, amelyeket olyan atléta állított fel, illetve szerzett meg, aki bevallja, hogy doppingszert szedett, érvényüket veszítik”.

— A javaslatot ha kétharmados többség megszavazza, 1990. január 1-től a csúcslisák nem tartalmazzák Ben Johnson nevét.

Ezek szerint, ha a Kongresszus is megszavazza, jövő

januártól Carl Lewis 9.92 mp-cel tartja a 100 m világcsúcst, míg a fedettpályás 60 m rekordja a 6.50 mp-es idővel rendelkező Lee McRae-nek jut.

Különösen furcsa eset állhat elő akkor, ha az IAAF úgy dönt, hogy a világbajnoki és egyéb címeket viszont nem érinti a törlés. Így előfordulhat, hogy Johnson 9.83-as eredményét, amit az 1987. évi római világbajnokságon futott, megsemmisítik, ám az e futással szerzett világbajnoki címe megmarad...

A másik lehetőség: eltörlik a címeket is. Akkor Carl Lewis lesz a római világbajnok? És a többiek? A pályán ötödik helyet kivívott Kovács Attila előrelép negyediknek?

Ez esetben már csak azért kell „drukkolni”, hogy a Kovács Attila előtt végzett további három vágtázóból még egy bevallja, hogy doppingolt, és máris lenne egy világbajnoki érmes rövidtávúfutója a magyar atlétikának...

A POPVILÁG JELENTKEZIK!

Hello, sziasztok!

Újra itt a poprovat! És benne először egy Paul McCartney levél! Paul 13 évi szünet után adott újra koncertet Londonban, majd ezután indult a több mint 12 hónapig tartó koncertturnéjára.

A világ minden táján föl fog lépni, és barátainak a következő üzenetet küldte: „Barátaim! Rá kell ébreszteni az embereket, hogy kezdjenek el gondolkodni a környezetükről, sőt nézzenek körül ott!”

Amikor jómagam gyerek voltam nem hittem volna azoknak a felnőtteknek, akik azt mondták volna: mire felnősz, lyukak lesznek az égbolton, az eső savakat fog tartalmazni és a tengerek nukleárisan szennyezettek lesznek. Kérlek benneteket segítsétek a környezetvédőket! Milyen jövő vár gyerekeinkre? Ezzel fejeződik be az a levél, melyet Paul McCartney küldött az újságok segítségével a világ minden táján élő barátainak.

A turné mellest szeptember 26-án, Oslóban kezdődik és januára érnek Angliába (arról egyelőre nincs tudomásunk, hogy Magyarországon is fellépne Paul az ősszel vagy a télen, de az elmaradt nagy nyári koncert helyett igazán kárpotholhatnának valami ilyesmivel. Nem?)

*

Két legendás együttes is összeállt az idén nyáron. Az egyik a Rolling Stones. Mick Jaggerék Okland-i koncertjére alig öt óra alatt fogyott el a százezer jegy, melynek potom 28,50 dollár volt darabja. A koncert ugyan csak november 4-én és 5-én lesz, ám már telt a ház. Az Okland Colosseumban megtartott sajtótájékoztatóon Bill Graham a Rolling Stones producere elmondta, hogy elégedett és egy csomó pénzhez jutottak.

A másik csapat a legendás WHO. Az 1982-ben visszavonult csapat 1985-ben a Live Aiden újra előtérbe került. Rövid ideig együtt muzsikáltak, ám csak most, 1989 közepe felé indulnak újra turnéra. Roger Daltrey a szünet ideje alatt filmezett, többek között egy hazánkban készült Golan produkcióban játszott. Pete Townsend pedig több lemezt is megjelentetett. A The kids are all right turné az 1979-ben Cannesban bemutatott WHO film kölcsönzött címe. Várjuk a turnét!

*

A HÉT HÍRE: MEGJELENT TINA TURNER KISLEMEZE: SIMPLY THE BEST CÍMMEL.

*

A HÉT NAGYLEMEZE: TRACY CHAPMAN ELSŐ KORONGJA. A LEMEZ LEGJOBB FELVÉTELE: BABY CAN I

HOLD YOU? (BABY ÁTÖLELHETLEK?)

SIKERVÁROMÁNYOS DALLOK: Why don't you listen to my music? (Miért nem hallgatsz zenét?) — ESPRESSO Give me some love! (Adj egy kis szerelmet!) — INSIDERS

SOROZAT * SOROZAT * SOROZAT * SOROZAT

Beatles összes albuma

2. rész: A Decca Kazetta (The Decca Tapes).

A főtémában azt írtuk, hogy a sorozatban a Beatles összes lemezét mutatjuk be. Jogos a kérdés, hogyan kerül ide egy kazetta? A nemzetközi poppiac elfogadott normája, ha egy lemez megjelenik, azonnal kijön vele a kazetta és a CD változat is.

Esetünkben máshogy történt. Mike Smith producer az 1962 elején rögzített Beatles dalokból készített egy válogatást és piacra dobta. Ezzel a kazettával házalt aztán Brian Epstein, a manager. Természetesen mindenhol kirúgták, mígnem a legutolsó próbálkozásnál sikerrel járt. Az EMI érdeklődött az anyag után. Brian azonnal táviratozott a fiúknak, akik a kudarcuk elől visszatértek Hamburgba. Az anyag jó volt, de George Martin, az új producer úgy találta, hogy Pete Best helyett egy új dobost kell szerezni. Brian kit-

te Pete szűrét és szerződtette Ringo Start.

Az új főállásban készítették el 1962 szeptember 4-én az új felvételeket. A kislemez (Love Me Do; P. S. I Love You) a 17. helyig jutott a slágerlistán (ez volt a legrosszabb hely, amit Beatles kislemez valaha is elért. Ennél csak magasabbra jutottak a fiúk.)

A KAZETTA DALAI:

A OLDAL
Like dreamers Do; Till there was You; The Seik of Araby; To know Her is to Love Her; Take good care of my Baby; Memphis; Sure to Fall.

B OLDAL
Hello Little Girl; Three Cool Cats; Crying, Waiting, Hoping; Love of the Love; September in the Rain; Besame Mucho; Searchin'. KÖVETKEZIK: THE BEATLES HISTORIC SESSIONS.

SLÁGERLISTA 1989. szeptember 1. London/New York

- LONDON
- 10. Blame it on the Boogie — BIG FUN
 - 9. Toy Soldiers — MARTIKA
 - 8. Sowing the Seeds of Love — TEARS FOR FEARS
 - 7. I need Your Lovin' — ALLISON WILLIAMS
 - 6. I just don't have teh Heart — CLIFF RICHARD
 - 5. HEY Deejay! — BEATMASTERS AND BETTY BOO
 - 4. Poison — ALICE COOPER
 - 3. French Kiss — LIL LOUIS
 - 2. Ride on time — BLACK BOX
 - 1. Swing the Mood — JIVE BUNNY AND THE MASTERMIXERS

- NEW YORK
- 10. Shower Me with Your Love — SURFACE
 - 9. Heaven — WARRANT
 - 8. Friends — JODY WHALLEY
 - 7. Secret Rendezvous — KAREN WHITE
 - 6. Angel eyes — THE JEFF HALEY BAND
 - 5. The end of Innocence — DON HENLEY
 - 4. Right Here waiting — RICHARD MARX
 - 3. Hangin' Thogh — NEW KIDS ON THE BLOCK
 - 2. Don't wanna lose You — GLORIA ESTEFAN
 - 1. Cold-Hearted — PAULA ABDUL

Nyissunk — legalább ablakot!

Sokunkat óracörgés ébreszt, van akit a gyerek sír föl, másokat az anyós ugrasztja ki az ágyból vagy az ablak alatt lassító busz légfékzaja.

Egyikünk étlen-szomjan indul el, másikunk bekap egy pár falatot — egyeseknek van idejük villásreggelire — a többség csak a kávéra szorítja ki az időt. Aztán türelmetlenül buszra várunk, füstös-koszos vonatokban zörtölődünk, benzingözben szuszogva gyalogolunk vagy kocsiba vágjuk magunkat, úgy megünn dolgozni. Mindenki másképp csinálja...

Munkahelyeinkre érve sok a karikás szem, az első órákban gyakori az ingerült hang, a folytott léghör, az elfordult cipzár, a be nem gombolt gomb.

Aztán csersavas kávék tömkelegével próbáljuk pótolni az alvást, mit számít, hogy ez úgysem sikerül... Rövidek az éjszakák, rövidek, rohanósak a nappalok is. Végigszaladgáljuk, átutazgatjuk napjainkat, melyek úgy csattannak le, mint a naptár lapjai...

Meleg ebéd helyett szendvicset, hamburgert, wimpit eszünk pultnál, íróasztalnál, utcán. Egész nap füstölünk, füstölgünk, rémítgetjük egymást szóban, írásban, telefonon, ha vonalat kapunk. Délután boltokban tülekszünk, az árrakal együtt megy föl a vérnyomásunk, majd ezt is egymáson bosszuszuk meg.

Levezetésképpen este a maradék időnkben elvégezzük maradék munkánkat vagy jobb híján fáradt családunk ügyes-bajos dolgait rágódunk. Jutalmul, hogy mindezt hősiessé kibírtuk, poharat emelünk — emelgetünk — ki lassított tempóban, ki szaporán...

Reggel aztán az önsajnálat keserű utóízével ismét indul az egyre csapágyasabb fogaskerék... Csörgög az óra, sír a gyerek, jön az anyós. Egyszer aztán alatiomosan fájni kezd a gyomrunk, a fejünk, tartósan rossz a közérzetünk, kopik a tüdőképességünk.

Annyit beszélnek manapság reformokról, átrendezésről, csoda-e, hogy eszembe jutott, áldozni kéne már a tetteknek is! Kezdjük életstílusváltással! (Gyanítom, ez javarészt nem is pénzkérdés.) Képzeld csak el, mennyivel másképp lehetne viselni a sok-sok zűrzavart, ha legalább azt a részt kiküszöböl-nénk életmódunkból, amit saját magunknak okozunk! Akik ezt a fajta átrendezést már megvalósították, esküsznek rá, hogy könnyebb a túlélés...

Ki lehet próbálni, kinek-kinek saját receptje szerint.

TE.

Köszöntjük
REGINA
és
MÁRKUS
névű olvasóinkat.

Regina két név egybeeséséből keletkezett személynév. 1. A latin Regina névből, jelentése: királynő. 2. A Rein-kezdetű német nevek önálló becézése. Régebben, a latinul is tanuló, deákos világban gyakori név volt.

Márkus a latin Marcus egyéni névből származik, jelentése: Mars istenhez tartozó, neki szentelt. A bibliai második evangélium szerzőjének, Márknak a neve is azonos ezzel a római névvel, nem héber eredetű, mint ahogyan azt sokan vélik.

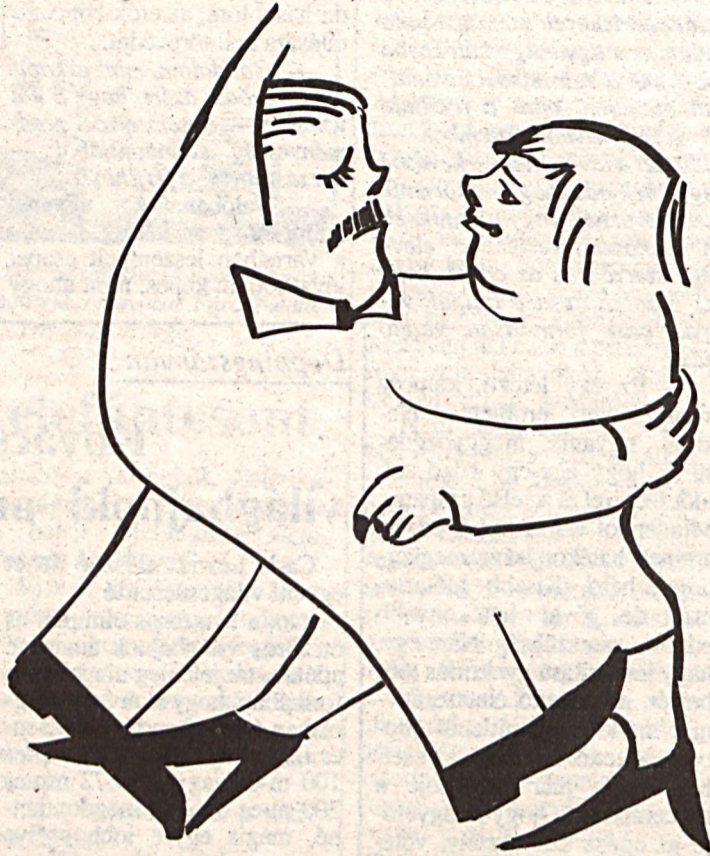
A Nap két: 6.10 órakor
nyugszik: 19.15 órakor
A Hold két: 13.55 órakor
nyugszik: 21.46 órakor

MDF hírek

Szeptember 8-án pénteken délután fél hatkor a Nagy Lajos Gimnázium I. em. 80. számú termében (Pécs, Széchenyi tér 11.) tartja a nyári szezon utáni első összejövetelét a Magyar Demokrata Fórum Pécs-közép csoportja. Az érdeklődők tájékoztatót hallhatnak az MDF országos ügyeiről, a pécsi szervezet elnökségének közelmúltbeli tevékenységéről és a következő időszak teendőiről. A tagság minél nagyobb részvételére számítanak.

SZÁVAI | KALENDÁRIUM

Géza | Szeptember 7.: Regina

Ihajja, de hepajra!

Regina,
kegyed kissé régi, na
de sebj!
S hogy kikezdte régen a

vesebaj?
Eh, sebj!
Jöhét, mire kérem: a...
Sej: hepaj!

Csak a mackó éhes?

Hiánypótló családi vállalkozásba kezdett bonyhádon Herbst Zoltán, amikor megnyitotta reggeliző büféjét, az Éhes Mackót. A 120 000,- Ft-os alaptőkével, saját helyiséggel indultak. Mivel ezaddig a városban ilyen szolgáltatás nem volt, céljuk a gyors regge-

lizetés megteremtése, részt vállalva a kollégista diákok tízóráival való ellátásában is. A reggel munkába indulók ugyancsak kihasználhatják a lehetőséget, hisz az üzlet már hat órától fogadja a vendégeket.

— bayer —

PROGRAMOK

A szekszárdi történelmi borvidék bemutatása

Autóbuszal a kistermelői és nagygazdasági szőlőtermesztés bemutatása, a meliorizációs munkák ismertetése, borbemutató és 4—5 fajta bor kóstolása, kistermelőkkel.

Időpontok:
22-én: 14 és 16 óra; 23-án: 10, 12, 14 és 16 óra; 24-én: 10 és 12 óra

Az autóbuszok a művelődési központ Gemenc Szálló felőli oldaláról indulnak.

Részvételi díj: saját autóbuszal 150 Ft/fő; autóbusz biztosításával 250 Ft/fő

Jelentkezési és befizetési határidő: szeptember 10.

Információ: 74/16-722, Bucher Flórián

23-án 10 órakor a Prométheusz parkban

Borászvirtus

A „virtus” latin jövevény-szavunk eredeti értelmében vi-

tészet, hősiességet, férfierényt jelent, az egészséges versengés pedig szinte elválaszthatatlan része az igazi népi ünnepeknek. A Szekszárdi Szület szervezőbizottsága a férfiúi virtus kifejezésének nem hagyományát kívánja felénekelni a „Borászvirtus” meghirdetésével. Az öt versenyszám erő, ügyesség, kitartást és gyakorlatot igényel, látványos és izgalmas erőpróba ad lehetőséget egyéneknek és csoportoknak egyaránt.

Nevezési feltételek

A meghirdetett verseny egyéni és csoportverseny, melynek lebonyolítása egyszerűen történik. Egy csoport 3 főből áll, az egyéni jelentkezőknek nem kötelező csoportot alakítani (így viszont értelem-szerűen csak az egyéni értékelésben vesznek részt).

A verseny minden értelem-ben nyílt, nevezhetnek munkakollektívák, kertbarátok,

hegyszomszédságok, lakóhelyi közösségek csapatai, de egy-egy család férficsapata is. Nevezéseket elfogadunk Szekszárdon és Tolna megyén kívül is.

Nevezési díj: személyenként 50 Ft, mely a helyszínen fizetendő. A nevezéseket kérjük **név, lakcím (csoport esetén csapatnév és szerveződési elv) megjelölésével a Babits Mihály művelődési központ címére (Szekszárd, Mártírok tere 10. 7100) 1989. szeptember 10-ig beküldeni.**

Részletes felvilágosítás a 74/16-722-es telefonon.

A bajai zenekultúra ünnepe

Tegnap kaptuk a hírt: 25 esztendő az Alsódunavölgyi Vízügyi Igazgatóság Kamarazene-kara.

A dunamenti kedves város megint felhívta magára a figyelmet, ezúttal a muzsikával. Nem először, mert Szekszárd és Baja e felszázezen aluli lélekszámú két város, immár fél évszázada százéves városok zenei életével vetekedhet. A bajaiak számára pedig a jubileumon méltó dolog leírunk egy nevet: Karig Emilét.

Ő alapította a városban a Liszt Ferenc Zeneiskolát és a

Liszt Ferenc társaságot. Már a két világháború közötti években megkezdte az iskolarendszerű tanítást, és előadóművészeket hozott a városba. Így hangversenyezett például Baján a fiatal Yehudi Menuhin. (Egyszer talán elneveznek a városban egy csendes, szép utcát Karig Emilről.)

Baja zenei élete még a „személyi kultusz” legnehezebb éveiben is élénk volt. Például az Egyesült Államokból Budapestre hazatért Svéd Sándor itt rendezte első dalestjét, 1951 nyarán, az akkor alakult Ország-

gos Filharmonia szervezésében, bajai bérleti sorozat részeként. Majd a mindig sok művelt embert magába foglaló Alsódunavölgyi Vízügyi Igazgatóságon Dr. Magos János és baráti köre kezdte lendületesen szervezni a zenei életet. Így alakult meg 25 esztendeje az Alsódunavölgyi Vízügyi Igazgatóság Kamarazene-kara. Az utóbbi években a Budapestről lejárt Bolberitz Tamás karmester vezeti. A tegnapi esteire hirdetett ünnepi hangversenyen Mozart, J. S. Bach és Haydn műveket játszottak. Rangos jubileumi műsor volt.

(Földessy)

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ csütörtöki műsor

6.00: Kezdődik a nap: hírek, hírmagyarzatok, műsorismertetés, napi kalandárium, zene. 8.00: Hírek. 8.10: forgószínpad. 8.45: Nemzetközi sajtószemle. 9.00: Hírek. 9.10: Rádióegyetem. 9.30: Hölgyválasz. 10.00: Hírek. 10.10: Kommentár nélkül. 10.40: Könyvszemle. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli harangszó. 12.10: Autórádió. 12.40: Hobby. 12.50: Párizsi magyar figyelő. 13.00: A mai nap és műsorismertetés. 13.30: A politikai gondolkodás története. 13.40: Tallózás magyar folyóiratokban. 13.50: Mérlegen. 14.00: Hírek. 14.10: Kommentár nélkül. 14.40: Könyvszemle. 15.00: Hírek, műsorismertetés.

16.00: Hírek. 16.10: Rádióegyetem. 16.30: Hölgyválasz. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Forgószínpad. 17.45: Nemzetközi sajtószemle. 18.00: Hírek. 18.40: A politikai gondolkodás története. 18.50: Mérlegen. 19.00: Hírek. 19.10: Szerkesztők fóruma. 19.40: Figyelő. 20.00: Hírek. 20.40: Kelet-európai szemle. 20.50: Keresni és találni. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Forgószínpad. 21.45: Nemzetközi sajtószemle. 22.00: A mai nap késő esti kiadása. 22.30: Hölgyválasz. 23.00: Hírek. 23.10: Szerkesztők fóruma. 23.40: Figyelő. 24.00: Hírek. 0.10: Nemzetközi sajtószemle. 0.25: Kelet-európai szemle. 0.35: Keresni és találni. 0.45: Műsorzárás.

Jó tudni

Alexandra saláta, hozzávalók: 1 fejese saláta, 3 kis paradicsom, 1 zeller, 30 dkg szőlő, közte piros szemű is, mustár, borecet, olaj, só, bors, petrezselyemzöld.

A salátát leveleire szedjük, néhány nagyobb beborítjuk a salátástálát, a többi metéltre vágjuk. A paradicsomot felszeleteljük, a zellert nyersen lereszeljük. Összevegyítjük a szőlőszemekkel. A salátástételt úgy készítjük, hogy a mustárt elkeverjük az ecettel, olajjal, a fűszerekkel. A tetejére petrezselyemzöldet szórunk.

Csirke szőlővel töltve, hozzávalók: 1 csirke, 5 dkg vaj, 2 fürt nagyszemű piros szőlő, só, bors.

A csirke belsejét megsózzuk, borsozzuk, bőrét kiskanállal fellazítjuk, és megtöltjük az előzőleg gyengén megsózott szőlőszemekkel. Befedhető tűzálló táliban 5 dkg vajban 50 percig sütjük.

Szőlőtorta, hozzávalók: 25 dkg liszt, 12 dkg vaj, 1 tojássárgája, 2 kanál tejföl, 12 dkg cukor, citromhéj, só, 50 dkg szőlő, 3 tojásfehérje, 8 dkg cukor, citromlé, 10 dkg dió.

Linzertésztát készítünk. Kerek tortaformát kibélelünk vele, és 10 percig sütjük. Közben a tojásfehérjét habbá verjük a citromlé, cukor, darált dió és a szőlőszemek hozzáadásával. A masszát a megsült tortalapra kenjük, és kis lángon 20—30 percig szárítjuk.

KOSSUTH RÁDIÓ

8.20: Aktuális műsorok. 9.00—11.00: Napközben. Zene délelőtt. 11.05: Cigány népdalok. 11.25: A Szabó család. 12.45: Válaszolunk hallgatónknak. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.35: Millőcker: A szerencse gyermeke. 14.45: Labirintus. 15.00: Szóról szóra. 16.15: Sziriusz kapitány és a titokzatos robot. 16.42: Együtt olvastuk... 17.05: Útközponthoz. 17.30: Nóták. 18.05: Láttuk, hallottuk, olvastuk. 19.15: Lottósorsolás! 19.23: Sportvilág. 19.50: Újraolvasva. 20.00: Tanakodó. 21.00: Színpad után. 22.00: Hírvilág. 22.30: Tudósok a közéletben. 23.00: Nagy mesterek.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: Rivaldafényben. 9.05: Idősebbek hullámhossza. 10.05: „Hajszálgyökerek”. 10.20: Operaslágerek. 10.50: Peres, poros iratok. 11.30: Balatonrádió. 12.10: Nemzetiségünk zenéjéből. 13.05: Nostalgiahullám. 14.00: Lelátó. 14.30: Az illem nyomában... 15.05: Bemutatjuk a „Tisztelet Woody Guthrie-nak és Leadbelly-nek” c. nagylemezt. 16.00: Játék tízezer forintért. 17.05: A mi utcánk. 17.30: Gordiusz. 18.30: Pop-regisztr. 19.05: Jut eszünkbe... 19.30: Olivér — Kóváry Katalin műsora. 20.10: A Poptarisznya dalaiból. 21.05: Hét szűk évtized. 21.21: Salgóháza '89. 21.50: Kabarécstörtők. 23.20: Országok, tájak népzeneje. 23.35: A Chick Corea Electric Band dzsesszfélételeiből.

BARTÓK RÁDIÓ

9.08: Charles Münch vezényel. 10.30: Rádiószínház: Két gramm szenvedés Palotai Boris monológja. 10.56: Rahmanyinov: A fős-

vény lovag Egyfelvonásos opera. 12.05: Kamarazene. 13.00: Hallgassuk újra! 13.40: Páncso Vladigero: Hat novelet. 14.00: Barokk muzsika. 15.10: Bellini operáiból. 16.05: Villa-Lobos gitárműveiből. 16.41: Grieg lírikus darabjaiból. 17.00: Kapcsoljuk a 6-os stúdiót. 18.00: Szimfonikus táncok. 18.30: A Magyar Rádió román nyelvű nemzetiségi műsora Szegedről. 19.05: Rádióhangversenyekről. 19.35: Opera-művészlemez. 20.35: A kedves karjaiban. Keresztúry Dezső versei. 20.40: Mozart: C-dúr zongoraverseny. 21.20: Tóth Ilus, a bábművész. 21.40: Napjaink zenéje. 23.00: A pármái kolostor.

TV1

9.00: Képűjság. 9.05: Tévétorna nyugdíjasoknak. 9.10: Az emberi test. 9.35: Tollbamondás. 10.30: Sziá, Mami! 11.00: Mozgató. 11.10: Képűjság. 16.40: Hírek. 16.45: Pannon Krónika. 16.55: Hírek szerbhorvát nyelven. 17.00: Hármastorna. 17.50: Legyen a vendégem. 18.20: Négy nap tévé-műsora. 18.30: Bébi és társai. 19.00: Reklám. 19.05: Esti mese. 19.15: Lottósorsolás. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Szomszédok. 20.35: Reklám. 20.40: Hírhatár. 21.25: Képes nóták. 21.45: Megjönnek a menyasszonyok. 23.00: Híradó 3.

TV2

17.00: Képűjság. 17.15: TV2. 17.45: Kérdezz! Felelek. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek. 18.50: TV2. 19.00: Lengyel utak. 20.23: TV2. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Rendezte Maraton Frigyes... 22.30: Nézőpont. kb. 23.00: Napzárta.

Rádió, televízió

SKY CHANNEL

6.30: Üzleti hírek. 7.00: DJ Kat Show. 9.30: Panel Pot Pourri. 11.00: Sullivanék. 11.30: Sky-kronika. 12.30: Gond-fórum. 13.00: Egy másik világ. 13.55: Közkórház. 14.50: Változó világ. 15.45: Szeretni. 16.15: Fiatal orvosok. 17.00: Visszaszámlálás. 18.00: Eurosport.

SUPER CHANNEL

7.00: Hírek. 7.05: Időjárás-jelentés. 7.09: Üzleti hírek. 7.30: Hírek, időjárás. 7.39: Üzleti hírek. 8.00: Időjárás-jelentés. 8.02: Egyveleg. 15.30: Európa rockja. 16.30: Forró drót. 18.30: Nino Fierro zenés műsora. 19.30: The Lloyd Bridges Show. 20.00: Karavánvezető. 21.50: Világhíradó. 22.00: Filmklub: Mrs. R. lánya. 23.45: Európai kitekintés. 0.15: Hírek, időjárás, majd Egyveleg.

TV5

16.05: Svájci naiv művészei. 17.00: Jazz In. 17.20: Visszhangok. 18.05: Hírek, időjárás. 18.10: Pihenőidő. 18.30: Szárnyaló képezet. 19.00: Számok és betűk. 19.30: Horgász-vadász magazin. 20.00: Filmklub: Gibraltári emlék. 21.40: Csillagpapíros. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: Hiányjelek. 23.45: Különkiadás. 0.45: Műsorzárás.

SAT1

6.00: Jó reggelt a SAT1-gyel! 9.00: Hírek. Időjárás. 9.05: Tévétölt. 9.30: Tenisz. 11.00: Hírek. Időjárás. 11.05: A Madonna aranya. 13.00: Tévétöltés. 14.00: Horoszkóp Műsorelőzetes. 14.05: Közkórház. 14.50: Ötletek kony-

hatündéreknek. 15.00: Tenisz. 16.10: Tévétölt. 16.35: Bonanza. 17.25: Ötletek autósoknak. 17.35: Hírek. Időjárás. 17.45: Műsorelőzetes. 17.50: Thika lángról. 18.45: Híradó. 19.00: Szerencserekerék. 19.30: Időjárás. 19.35: Tenisz. 21.30: A bajor Protecultus. 23.10: Hírek. Sport. Időjárás. 23.20: A profik. 0.10: Tenisz. 1.30: Tenisz.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ

1. műsor: 8.10: Műsorismertetés. 8.15: Hírek. 8.20: Tv-napló. 8.30: Sorozat gyermekeknek. 9.00: Iskolai program. 10.30: Hírek. 10.35: Iskolai program. 12.30: Hírek. 12.35: Műsorismertetés. 12.40: Elmulasztották — Nézzétek! 15.10: Hírek. 15.15: Ráadás program. 16.30: Magyar híradó. 17.15: Tv-napló I. 17.35: Sorozat gyermekeknek. 18.05: Számok és betűk. 18.25: Guldenberg család. 19.10: Időjárás. 19.13: Hírek külföldi turisták számára. 19.18: Rajzfilm. 19.30: Tv-napló II. 19.53: A mai sport. 20.00: Politikai magazin. 21.05: Vételkedő. 22.05: Tv-napló III. 22.30: Hírek külföldi turisták számára. 22.35: Rádióprogram. 0.35: Hírek. 0.40: A pénteki műsor ismertetése.

2. műsor: 19.30: Tv-napló. 20.00: Szórakoztató műsor. 20.45: Hírek. 20.52: Időjárás. 20.55: Nyitott könyv. 21.25: Művészeti est. 22.55: A pénteki műsor ismertetése.

A Sky Channel, a Super Channel, a TV5 és a SAT1 műsorát részletesen közzé a Telehold.

REKLÁM IRODÁJA

1073 Budapest, Osváth u. 11.
Tel.: 220-902

Marketing kommunikációs szolgáltatásaink:

AKCIDENC KIADVÁNYOK TERVEZÉSE — GENERÁL KIVITELEZÉSE

— prospektus, gépkönyv, szórólap, tájékoztató nyomtatvány
stb. tervezése, nyomdai reprodukcióra alkalmas másolóeredetiek
kivitelezése, nyomdai kivitelezése

NAPTÁRAK

— fal-, plakát-, asztali-, agenda-, zsebnaptár

GRAFIKAI TERVEZÉS

— vállalati image kialakítása, formálása; embléma — védjegy
— levélpapír — boríték és bármely reklámcélú kiadvány
tervezése

TIPOGRÁFIAI TERVEZÉS

REKLÁMFOTÓ

FORMATERVEZÉS

— CSOMAGOLÁSTECHNIKAI KIVITELEZÉS

— csomagolóanyagok és termékek

SZITANYOMÓ TEVÉKENYSÉG

— meghívók — névjegyek — üdvözlők
— öntapadós matricák
(papír — textil — selyem — alufólia — víztiszta fólia —
polivinil alapanyagokból; bármilyen méretben)

SALES PROMOTION

— kerámia — üveg — bőr — műbőr stb. reklám
ajándék tárgyak

APRÓHIRDETÉS

Blogillszta szerződéssel, díj-
mentes technológiával szállítással
eladó. Ár: megegyezés szerint. Ér-
deklődni: Bajkai Ferenc Bonyhád,
Benzúr u. 4.

150 m²-es családi ház gázfűtés-
es (padlófűtés) szuterénnal, gar-
ázszal, pinçével, beépített tetőtér-
rel eladó. Érdeklődni: Bajkai Fe-
renc Bonyhád, Benzúr u. 4.

Szekszárdon a Hosszúvölgy
utcában 291 négyszögöl házhely
eladó. Érdeklődni lehet: Szek-
szárd, Kálvin tér 4/b. Varga.

10 évi kereskedelmi gyakor-
lattal, olasz nyelvtudással ren-
delkező, jó megjelentésű, 39 éves
nő olasz—magyar vegyesvál-
alatnál elhelyezkedne. Telefon:
72/82-742.

Eladó pécsi, nagyméretű, bel-
városi, emeletes, garázsos, 166
m²-es családi ház. Irányár: 5 millió
forint. Telefon: (72) 30-910. Közül-
letnek is!

Felfűrésztelt tölgyfa (3000x50
mm) fél köbméter eladó. Ér-

deklődni: Tolna, Szőlőhegy u. 1.
(74) 40-636.

Szabad kapacitással rendelkező
varroda jelentkezését várja ingek
készítésére bémunkában budapes-
ti kisiparos. Folyamatos munka
biztosított. Válaszokat „Fercsi
269654” jellegre a szekszárdi hir-
detőbe kérek.

Gyűjtőknek eladó Parlofone
Junior gramofon, tükézzel, 54
db korabeli lemezkülönlegesség-
gel. „Kuriózum” jellegre a hirdető-
be kérem az ajánlatokat.

Kertes családi ház, 3 szoba
összkomfortos, és garázs eladó.
Hosszúhetény, Máltető u. 3.

Bári üdülőterületen 300 négy-
szögöl termő gyümölcsös lakható
épülettel eladó. Érdeklődni: Mi-
kolay Olivér Siklós—Gyűd,
Vujcsics u. 58.

Eladó tanya szőlővel 330 négy-
szögöl területen. Zézetékes víz,
villany, betonút van. Érdeklődni:
(74) 13-414 telefonon.

Szombaton 9-én 19 órától LORD koncert a szekszárdi
SPORTCSARNOKBAN.

HIRDETÉSÉT TELEFONON IS FELADHATJA

Pécs (72)	41-580
Szekszárd (74)	16-277
Domóvár (74)	66-779
Paks (75)	11-173
Tolna (74)	40-476
Gerjen (75)	30-060

Megrendelés

Megrendelem
a DÁTUM c. napilapot
.....példányban

1989.-tól.

Vállalom, hogy
az előfizetési díjat
a nálam jelentkező
postai kézbesítőnek
kiegyenlítem.

Név:

Szem. szám:

Lakcím:

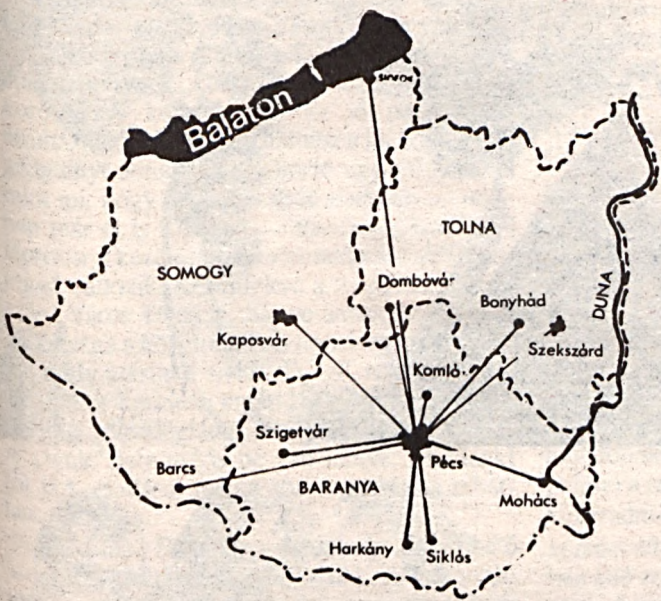
Kérjük, hogy a megrendelőlapot
— bérmentesítés nélkül —
juttassa el a legközelebbi
postahivatalba vagy postaládába.

1989. szeptember 7.

DÁTUM

7

NOVOPRESS

A NOVOTRADE RT.-BARANYAKER LAPJA
Dolgozókat keres? Elfekvő árukészlete van?
Szolgáltatásait akarja reklámozni?
Termékeit eladni?

FORDULJON HOZZÁNK BIZALOMMAL!

Baranya, Somogy, és Tolna megyében
MEGOLDJUK HIRDETÉSI, REKLÁMOZÁSI
gondjait. Lapunk mérete A/4-es.

Bővebb felvilágosítással szívesen állunk
rendelkezésükre szerkesztőségünkben.

PÉCS, SALLAI U. 1. 7621.

Telefon: (72) 14-212, 32-325

Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7.

Telefon: (74) 16-277

Telefax: 15-275

HIRDESSEN POSTAI FELADÁSSAL!

Kedves Olvasó! Ha kitölti ezt a szel-
vényt, borítékba teszi és feladja címünk-
re:

DÁTUM RT. 7100 Szekszárd,
Bajcsy-Zsilinszky u. 7.

három napon belül olvashatja hirdetését
(fizetés utólag, kiküldött csekkünkön).

Megrendelő neve:

.....

Címe:

.....

Megjelenés napja:

Hirdetés szövege:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Dátum Lap- és Könyvkiadó ajánlata!

V. Horváth Mária:

Vadászsákmány — nemcsak vadászoknak

Politika és vadászat?

— Vadászkerölcs és vadászkerölcstelenség?

Volt-e helyenként jog- és törvénytörés?

— Kik vadásztak? — Mire és hogyan?

— Kik nem vadásztak?

— Hatalom és sport?

Természetvédelmi horror?

Kor-körkép és kórkörkép. Persze, sok-sok

feddhetetlen vadással találkozhatnak.

A Dátum című szabadelvű napilap olvasói már
találkozhattak a sorozattal.

A szeptember végén megjelenő könyv még
közzé nem tett riportokat és véleményeket is
tartalmaz.

Ára: 58,— Ft

Postai utánvétellel küldjük megrendelőinknek.

Megrendelhető:

Dátum Lap- és Könyvkiadó,
7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7.

„Röndnek köll lönni!” — mondta a hajdani bakter, amikor a leeresztett sorompóra várakozók már jó ideje türelmetlenkedtek, s mondotta tegnap egy másik (sala)bakter, az MSZMP Politikai Intéző Bizottsága. A kijelentés mindkét esetben helytálló, indokolható, sőt, még nem is meglepő. A bakter tudja, hogy abból még sohasem lett baj, ha le volt eresztve a sorompó, de így vélheti az MSZMP vezetése is.

Illő tehát, hogy Tabajdi Csabát szigorú ejnyebejnében részesítsék, mert nyilatkozatától pártjának el kell határolnia magát. (Az ezek után igazán elhanyagolható részletkérdés, hogy a magyar nemzet és Európa külpolitika iránt csak csöppet is érdeklődő és fogékony része tudja: az osztályvezető-helyettesnek igaza van, legalábbis a megemlegetett veszélyt illetően.) Nyílt titok, hogy hivatalozni kell a szövetséges érzékeny lelkületére, de még ennél is egyértelműbben a régi, jól ismert mondásra: a főnökek mindig igaza van. Az pedig természetes, hogy ez esetben Grósz Károlynak van igaza. Az már ugyan kit érdekel, hogy Grósz egyik kijelentése nyomán hajukat tépték a magyar gazdasági szakemberek, a nyugatiakat pedig ugyancsak időbe telt megnyugtatni. Ámde talán a szükség(állapot) törvényt bont... Nem is nehezíthet senki ilyen, vagy hasonló elszólásokért — főnökre.

Beszédesen magyaráz a latin közmondás is: „Amit szabad Jupiternek...” Mert szabad neki Finnországba mennie, holott a meghívás a miniszterelnöknek szólt, szabad ott bejelentenie jövődől lemondását tisztéről, holott ez mégis itthon lett volna ildomos, hiszen elsősorban magyar ügy... Dehát ezek a bakik, beleértve a műnnicheseknek küldött üdvözlőt is, mit sem számítanak.

Számlát azonban, hogy Tabajdi Csabát visszahelyezték funkciójába, mert azért tudják, neki van igaza. Tudniillik bizonyos igazságra. Igazságocskája. Akkora, amekkora elég a fő- és jószágvesztés elkerülésére, de arra már nem, hogy a négyesfogat pártot vezető férfú megvonják a bizalmat a véd- és dacsövetség abajgató tagjától. Mert, ha meg is vonnák, ugyan kinek a bizalma lenne az már...

Töttös Gábor

Korosztályok

fotó: kapfinger

Keretek között

Korkedvezményes nyugdíjazásuk ellen hadakozóknak ajánlott orosz szólásmondás: Ne azon siránkozz, hogy nem kaptad meg amit szerettél volna, hanem örülj annak, hogy nem kaptál meg mindent, amit megérdemelsz!

Langyos ősz

Többnyire gyengén — de főként reggel, délelőtt — néhol erősen felhős lesz az ég, számottevő eső már sehol sem valószínű. Reggel helyenként erősen párássá lesz az idő. A legmagasabb napi hőmérséklet csütörtökön 20 fok körül alakul.

Holnap számunkból megtudhatják,

hogyan tesz egy tanár,
ha kiveszik a nyelvét

Előtakarékosság a szövetkezeteknél

Nem kicsi a kocsikamat

Gépkocsi-előtakarékossági betétformát vezetnek be szeptember 6-tól a takarékszövetkezetek és a Takarékszövetkezeti Bank Rt. Azoknak az ügyfeleknek, akik a kirendeltségeken vagy a bank fiókjaiban rendelik meg a gépkocsit — s fizetik be a 40 százalékos előleget —, a vételár többi részének gyűjtéséhez ajánlják a kedvező kamatozású betétformát. A kamat egy éven belül 12 százalék, egy éven túl évenként 16 százalék kamatot fizetnek érte, a II/1989. számú betéti törvény alapján.

A vételár-előleg után továbbra is — egy éven belüli gépkocsivétel esetén — 2 százalékos, ennél hosszabb idejű várakozás esetén pedig évi 6 százalékos kamattal jár. A takarékszövetkezetek ezen felül — reklámköltségeik terhére — különböző juttatásokat adnak ügyfeleiknek. Van, ahol a gépkocsi alvázvédelmének költségét, másutt a CASCO-biztosítás 2—6 havi díját fizetik ki számukra. Több takarékszövetkezetben tombolnak juthatnak nagyobb értékű nyereményhez az új gépkocsi-tulajdonosok.

A Takarékszövetkezeti Banknál azt is elmondották, hogy az új takarékosági lehetőséggel nemcsak azok élhetnek, akik ezután fizetnek be a gépkocsira, hanem a korábbi befizetők is. A takarékszövetkezetek és a nemrég alakult bank fiókjaiban a tavalyinál is több, jelenleg összesen 5 milliárd forint értékű gépkocsivétel-előleget kezelnek betétként.

MTI

Habsburg hercegnő Szekszárdon — Európáért

folytatás az 1. oldalról

nagyobb az Európatanácsnál is: szellemi egység. — mondja, mintha csak atyja szavait hallanánk.

— Édesapjának Habsburg Ottónak nézeteit és törekvéseit az egyetemes európaiság megteremtésében ismerjük. Ezek mindenkor nagy visszhangot váltanak ki a magyar közvéle-

ményben. Az Ön szavait hallva, az alma nem esett messze a fájától...

— Apám valóban világpolgár, de elsősorban mindig Európát tartotta szívügyének. Ezért természetes számomra, hogy ezt a főlrészt, ennek ügyét tekintem fő feladatommak, életcélomnak. Nagyon örülök, hogy közel egy esztendeje gyümölcsöző kapcsolataim vannak

Magyarországgal, az itt élő emberekkel, s úgy látom, ezt ők is, én is tovább kívánjuk építeni a jövőben. Úgy gondolom, ebben az értelemben is apám lánya vagyok. S ez is egyik oka annak, hogy szeretném megtanulni ezt a szép, de nehéz nyelvet.

Apámmal teljesen megegyezik véleményünk, de emellett együtt is dolgozom vele az Európa Parlamentben. A magyar

Országgyűléssel is igen jók a kapcsolataink. Atyám egyik fő feladata, hogy Magyarország rendelkezésére álljon, s én szívvel, lelkemmel mellette állok.

— Édesapja világpolgár, de emellett magyar állampolgár is. A köztársasági elnök személyének találgatásakor felvetődött az Ő neve is. Mi a véleménye erről?

— Nézze, ez nem olyan egyszerű. Valóban magyar állampolgár, de úgy véli, hogy az Európa Parlament elnökeként a magyar és a közös ügyet egyszerűen és jobban tudja szolgálni.

— Köszönjük az interjút, s további kellemes és hasznos interjúkat kívánunk.

A hercegnő oldott hangulatban beszélgetett a szekszárdiakkal: a fiatalok itt is, akár csak csoportjának tagjai, érezték, hogy küldetésük emberi, egyetemes, de fiatalos is. A rövid időt igyekeztek jól kihasználni, mert az autóbusz lassan már indult is a következő úticél: Szeged felé.

Bayer Béla
Fotó: Kapfinger András

DÁTUM szabadalvú politikai napilap. Kiadja a DÁTUM Lap- és Könyvkiadó Rt. Főszerkesztő Bába Iván. Főszerkesztő-helyettesek: Czákó Sándor és dr. Töttös Gábor. Olvasószerkesztő: Kis Pál István. Külföldi tudósítók: Szalai Attila (Varsó), Zirkuli Péter (Párizs), Vig József (Torontó) és dr. Vezényi Pál (Zürich). Munkatársak: Bayer Béla, Bálint György, Gadó György, Györfly Árpád, Kapfinger András, Kapitány Krisztina, Lékó Sándor, Mészáros Tamás, Szávai Géza, Tamási János, dr. Tóth Edit, Veress Éva, V. Horváth Mária, Wágner Dezső. Felelős kiadó: Földi István ügyvezető igazgató. Szedés és tördelés: Babits Kiadó. Felelős vezető: dr. Károly István. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. Tel.: 16-277 Fax: 15-275. Nyomja a Szekszárdi Nyomda Vállalat. Szekszárd, Széchenyi u. 46. Tel.: 11-422. Felelős vezető: Benizs Sándor igazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Elfizethető bármelyik hírlapkiadópostahivatalnál, a kézbesítőnél, a Posta hírlapüzleteiben és a hírlapelfizetési és lapellátási irodánál (HELIIR), Budapest XIII., Lehel u. 10/A. 1900, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra. Elfizetési díj egy hónapra 115,— Ft, negyedévre 345,— Ft, fél évre 690,— Ft, egy évre 1.380,— Ft. Indexszám: III/PNL/31/TO/1989 ISSN szám: 0864-9170

Kapható: Szeptember 14-től az ország egész területén